ÜLDKOHTU OTSUS (viies koda)

28. aprill 2010 *

Kohtuasjas T-452/05,

Belgian Sewing Thread (BST) NV, asukoht Deerlijk (Belgia), esindajad: advokaadid H. Gilliams ja J. Bocken,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: A. Bouquet ja K. Mojzesowicz,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

mille ese on esiteks nõue tühistada komisjoni 14. septembri 2005. aasta otsus K(2005) 3452 [EÜ] artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 kohaldamise menetluses (juhtum COMP/38.337 PO/Thread), mida on muudetud komisjoni 13. oktoobri 2005. aasta otsusega K(2005) 3765, ja teise võimalusena nõue vähendada selle otsusega hagejatele määratud trahvi, ja teiseks nõue kohustada komisjoni hüvitama ühenduse lepinguvälise vastutuse alusel hagejale väidetavalt tekkinud kahju,

ÜLDKOHUS (viies koda),

koosseisus: koja esimees M. Vilaras, kohtunikud M. Prek (ettekandja) ja V. M. Ciucă,

kohtusekretär: ametnik J. Plingers,

arvestades kirjalikus menetluses ja 18. detsembri 2008. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

1. *Vaidluse ese*

1 Euroopa Ühenduste Komisjon tuvastas 14. septembri 2005. aasta otsuses K(2005) 3452 [EÜ] artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 kohaldamise menetluses (juhtum COMP/38.337 PO/Thread, edaspidi „vaidlustatud otsus”), mida muudeti komisjoni 13. oktoobri 2005. aasta otsusega K(2005) 3765 ja mille kokkuvõte on avaldatud 26. jaanuari 2008. aasta Euroopa Liidu Teatajas (ELT C 21, lk 10), et hageja Belgian Sewing Thread (BST) NV osales reas kokkulepetes ja kooskõlastatud tegevustes Beneluxi, Taani, Soome, Norra ja Rootsi (edaspidi „Põhjamaad”) tööstusliku õmblusniidi turul, mis ei hõlma autotööstust (edaspidi „tööstuslik õmblusniit”), ajavahemikus 1991. aasta juunist kuni 2001. aasta septembrini.

2 Komisjon määras hagejale 0,979 miljoni euro suuruse trahvi tema osalemise eest Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turul, mis ei hõlma autotööstust.

2. *Haldusmenetlus*

3 Komisjon teostas nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17 esimene määrus [EÜ] artiklite [81] ja [82] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204; ELT eriväljaanne 08/01, lk 3) artikli 14 lõike 3 alusel 7. ja 8. novembril 2001 kontrollid mitme õmblusniidi tootja ruumides. Need kontrollid toimusid 2000. aasta augustis äriühingult The English Needle & Tackle Co. Ltd saadud teabe alusel.

4 Coats Viyella plc (edaspidi „Coats") esitas 26. novembril 2001 koostöötaotluse vastavalt komisjoni teatisele, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (EÜT 1996, C 207, lk 4, edaspidi „koostööteatis"); taotlusele olid lisatud dokumendid, et tõendada järgmisi kartellikokkuleppeid: esiteks kartellikokkulepe Euroopa Majanduspiirkonna autotööstuse niiditurul, teiseks kartellikokkulepe Ühendkuningriigi tööstusliku õmblusniidi turul ja kolmandaks kartellikokkulepe Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turul, mis ei hõlma autotööstust (edaspidi „Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turg").

5 Kontrollide käigus saadud ning Coatsi esitatud dokumentide alusel esitas komisjon puudutatud ettevõtjatele 2003. aasta märtsis ja augustis informatsiooninõuded määruse nr 17 artikli 11 alusel.

6 Komisjon esitas 15. märtsil 2004 vastuväiteteatised mitmele ettevõtjale nende osalemise tõttu ühes või enamas eespool punktis 4 märgitud kartellikokkuleppes, sh Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turgu käsitlevas kartellikokkuleppes. Kõigil ettevõtjatel oli juurdepääs komisjoni uurimistoimikule, mis saadeti neile CD-ROM-i peal 7. aprillil 2004.

7 Kõik vastuväiteteatise adressaadiks olnud ettevõtjad esitasid kirjalikud märkused.

8 Ärakuulamine toimus 19. ja 20. juulil 2004.

9 24. septembril 2004 võimaldati pooltele juurdepääs vastuväiteteatise vastuste mittekonfidentsiaalsele versioonile ja ärakuulamise käigus poolte tehtud märkustele ning neile määrati tähtaeg teiste märkuste esitamiseks.

10 Komisjon võttis 14. septembril 2005 vastu vaidlustatud otsuse.

3. *Vaidlustatud otsus*

Asjaomase turu määratlemine

11 Vaidlustatud otsuses eristatakse autotööstuse niiditurgu ja tööstusliku õmblusniidi turgu, mis ei hõlma autotööstust. Komisjon märkis ka vaidlustatud otsuses, et kaubaturg, millega seoses hagejale süüks pandud rikkumist käsitletakse, on tööstusliku õmblusniidi turg.

12 Hageja rikkumisega seotud geograafiline turg on Benelux ja Põhjamaad.

Asjaomase turu suurus ja ülesehitus

13 Vaidlustatud otsuses on komisjon täpsustanud, et Beneluxis ja Põhjamaades oli tööstusliku õmblusniidi müügimaht 2000. aastal umbes 50 miljonit eurot ja 2004. aastal umbes 40 miljonit eurot.

14 Komisjon märkis ühtlasi, et 1990. aastate lõpus olid Beneluxis ja Põhjamaades tööstusliku õmblusniidi peamised pakkujad eeskätt hageja, Gütermann AG (edapsidi „Gütermann"), Zwicky & Co. AG (edaspidi „Zwicky"), Amann und Söhne GmbH & Co. KG (edaspidi „Amann"), Barbour Threads Ltd (edaspidi „Barbour") enne selle omandamist Coatsi poolt ja Coats.

Rikkumiste kirjeldus

15 Komisjon märkis vaidlustatud otsuses, et hagejale süüks pandud rikkumine Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turuga seoses toimus aastatel 1990–2001.

16 Komisjoni sõnul kohtusid kõnealused ettevõtjad vähemalt kord aastas ja neil kohtumistel oli kaks osa, millest üks keskendus Beneluxi riikide turule ja teine Põhjamaade turule; nende kohtumiste peamine eesmärk oli hoida hinnad mõlemal turul kõrged.

17 Osalised vahetasid hinnakirju ning teavet hinnaalanduste, kataloogihindade tõstmise, hinnaalanduste vähendamise ning teatud klientidele kohaldatavate erihindade tõstmise kohta. Samuti sõlmiti kokkulepped tulevaste hinnakirjade, suurimate lubatud hinnaalanduste, hinnaalanduste vähendamise ning teatud klientidele kohaldatavate

erihindade tõstmise kohta; ning kokkulepped, et vältida omavahelist hindadega konkureerimist turgu valitseva tarnija kasuks ja jagada kliente (vaidlustatud otsuse põhjendused 99–125).

Vaidlustatud otsuse resolutsioon

18 Komisjon tuvastas vaidlustatud otsuse artikli 1 lõikes 1, et kaheksa ettevõtjat, sh hageja, rikkusid EÜ artiklit 81 ja EMP lepingu artiklit 53, osaledes reas kokkulepetes ja kooskõlastatud tegevustes Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turul hageja puhul 1990. aasta juunist kuni 2001. aasta septembrini.

19 Vaidlustatud otsuse artikli 2 esimese lõigu kohaselt määrati Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turul esinenud kartellikokkuleppe eest järgmised trahvid nimelt järgmistele ettevõtjatele:

– Coats: 15,05 miljonit eurot;

– Amann: 13,09 miljonit eurot;

– hageja: 0,979 miljonit eurot;

– Gütermann: 4,021 miljonit eurot;

– Zwicky: 0,174 miljonit eurot.

20 Vaidlustatud otsuse artiklis 3 tegi komisjon otsuse adressaatidele ettekirjutuse lõpetada tuvastatud rikkumised kohe, kui nad ei olnud seda veel teinud. Ta kohustas neid ka hoiduma vaidlustatud otsuse artiklis 1 märgitud mis tahes tegevusest ning mis tahes tegevusest või käitumisest, millel on samaväärne eesmärk või toime.

4. *Menetlus ja poolte nõuded*

21 Hageja esitas käesoleva menetluse algatamiseks hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 27. detsembril 2005.

22 Seoses Üldkohtu kodade koosseisu muutmisega kuulub ettekandja-kohtunik viienda koja koosseisu, millele käesolev asi on seetõttu määratud.

23 Hageja palub Üldkohtul:

– tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 1 teda puudutavas osas;

– tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 2 osas, kus komisjon määrab talle trahvi summas 0,979 miljonit eurot, või teise võimalusena vähendada oluliselt selle trahvi summat;

– kohustada komisjoni hüvitama tekkinud kahju hagiavalduses osundatud määras;

– määrata ekspert, et tuvastada kahju osa, mida ei ole võimalik veel arvuliselt väljendada;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

24 Komisjon palub Üldkohtul:

– jätta tühistamishagi rahuldamata;

– jätta kahju hüvitamise taotlus põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

25 Käesolev hagiavaldus hõlmab esiteks taotluse tühistada osaliselt vaidlustatud otsus või teise võimalusena vähendada trahvisummat ja teiseks kahju hüvitamise nõude.

5. *Taotlus tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 1 hagejat puudutavas osas*

Sissejuhatavad märkused

26 Kõigepealt tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse artikli 1 tühistamise taotluse toetuseks esitatud esimese väite raames mainib hageja, et selle rikkumise asjaolusid, mille toimepanemist ta muuseas ei vaidlusta, ei saa lugeda väga raskeks rikkumiseks, mis on vaidlustatud otsuse artiklis 1 talle süüks pandud. Sellega seoses väidab ta, et rikkumist, mille toime panemist ta tunnistab, tuleb eristada teiste ettevõtjate toime pandud rikkumistest. Ta väidab seega sisuliselt, et ta ei pannud toime viidatud artiklis 1 kirjeldatud ühte ja vältavat rikkumist Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turul. Seetõttu tuleb järeldada, et hageja vaidlustab talle süüks pandud rikkumise olemasolu.

27 Siiski käsitleb suur osa hageja argumentidest käesoleva väite raames seda, kuidas komisjon hindas rikkumise raskusastet ning kehtestas vastava trahvisumma, arvestades hageja individuaalset rolli kõnealuses rikkumises. Sellised argumendid ei puuduta seega rikkumise olemasolu, vaid nendega vaidlustatakse trahvi ja selle summat. Seega tuleb neid argumente uurida trahvi tühistamist või vähendamist käsitlevate väidete raames.

Poolte argumendid

28 Kuigi hageja ei vaidlusta 15. märtsi 2004. aasta vastuväiteteatise asjaolude sisulist õigsust, vaidleb ta vastu sellele, et temale süüks pandud asjaolusid võib samastada rikkumisega, mille panid toime selle rikkumise välja töötanud ja korraldanud ettevõtjad. Sellega seoses väidab ta, et teised ettevõtjad töötasid välja ja korraldasid kõnealuse kartellikokkuleppe ilma, et tema oleks nendes toimingutes osalenud.

29 Komisjon palub selle väite tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

30 Tuleb uurida hageja argumenti, milles ta väidab sisuliselt, et talle süüks pandud asjaolusid ei saa pidada üheks ja vältavaks rikkumiseks Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turul, mis tuvastati vaidlustatud otsuse artiklis 1, ja et neid asjaolusid oleks tulnud seetõttu hinnata eraldi ja erinevalt.

31 Kõigepealt ilmneb kohtupraktikast, et konkurentsieeskirjade rikkumise laadist ning sellega seotud karistuste ranguse laadist ja ulatusest lähtuvalt on nende rikkumiste toimepanemise korral vastutus isiklik. Nimelt eeldavad EÜ artikli 81 lõikes 1 sätestatud kokkulepped ja kooskõlastatud tegevus vaieldamatult mitut ettevõtjat, kes on kõik rikkumise kaastäideviijad, kuid viis, kuidas nad on rikkumise toime pannud, võib olla erinev olenevalt asjassepuutuva turu iseärasustest ja iga ettevõtja positsioonist sellel turul, seatud eesmärkidest ning rikkumise toimepanemiseks valitud või kavandatud meetmetest. Lihtsalt asjaolust, et iga ettevõtja osaleb rikkumises talle omasel viisil, ei piisa tema vastutuse välistamiseks rikkumise kui terviku eest, sh tegude eest, mis sisuliselt pandi toime teiste rikkumises osalenud ettevõtjate poolt, kuid mille ese või

konkurentsivastane mõju on sama (Euroopa Kohtu 8. juuli 1999. aasta otsus kohtuasjas C-49/92 P: komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, EKL 1999, lk I-4125, punktid 78–80).

32 Seega võib ettevõtjat pidada vastutavaks kartellikokkuleppe eest tervikuna, isegi kui on tõendatud, et ta on otseselt osalenud vaid kartellikokkuleppe ühes või mõnes osas, kui ühelt poolt ta teadis või pidi kindlasti teadma, et kokkumäng, milles ta osales väga paljude aastate jooksul regulaarselt korraldatud koosolekute kaudu, kuulub tervikplaani, mille eesmärk oli moonutada tavapärast konkurentsi, ja kui teiselt poolt hõlmas asjaomane tervikplaan kõiki osi, mis moodustasid kartellikokkuleppe (Üldkohtu 8. juuli 2004. aasta otsus kohtuasjas T-48/00: Corus UK *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-2325, punkt 176). Ka see, et erinevatel ettevõtjatel on olnud erinevad ülesanded ühise eesmärgi poole püüdlemisel, ei kõrvalda konkurentsivastast eesmärki ja järelikult rikkumist, tingimusel et iga ettevõtja annab ühise eesmärgi poole püüdlemisel panuse endale sobival tasemel (vt selle kohta Üldkohtu 15. märtsi 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ja T-104/95: Cimenteries CBR jt *vs.* komisjon, EKL 2000, lk II-491, punkt 4123).

33 Lõpuks, kui tuvastatud kokkulepped ja kooskõlastatud tegevused kuuluvad oma identse eesmärgi tõttu perioodiliste kohtumiste, hinna- ja koguseliste eesmärkide kehtestamise süsteemidesse, mis omakorda kuuluvad asjaomaste ettevõtjate pingutuste hulka, millel oli vaid üks majanduslik eesmärk – kahjustada hindade arengut, siis on kunstlik jagada vaid ühte eesmärki taotlevat vältavat tegevust erinevateks rikkumisteks, kui tegemist on hoopis ühe rikkumisega, mis järjest enam konkretiseerus nii kokkulepete kui ka kooskõlastatud tegevuse kaudu. Ettevõtja, kes osales oma käitumisega sellises rikkumises, mis vastab konkurentsivastase eesmärgiga kokkuleppe mõistele või kooskõlastatud tegevusele EÜ artikli 81 lõike 1 tähenduses ning mille eesmärk on aidata kaasa rikkumise toimepanemisele tervikuna, oli ühtlasi vastutav sama rikkumise raames teiste ettevõtjate poolt toime pandud käitumise eest kogu selle aja, mil ta rikkumises osales. Olukord on selline juhul, kui tuvastatakse, et

asjaomane ettevõtja teadis teiste kartelliosaliste õigusvastasest käitumisest või võis seda mõistlikult ette näha ja oli valmis võtma riski. Selline järeldus ei ole vastuolus põhimõttega, et vastutus nende rikkumiste eest on isiklik. Viidatud järeldus vastab nimelt liikmesriikide õiguskordades laialt levinud arusaamale, et mitme isiku poolt toime pandud rikkumiste korral vastutab iga isik vastavalt oma osalemisele rikkumises kui tervikus, mida nendes õiguskordades ei loeta vastuolus olevaks isikliku vastutuse laadiga (vt selle kohta eespool punktis 31 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, punktid 82–84).

34 Seega tuleb kindlaks määrata, kas hagejale süüks pandud asjaolud kuulusid tervikplaani, mille eesmärk oli moonutada tavapärast konkurentsi Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turul, kujutavad endast seega ühte ja vältavat rikkumist, mis oli sellel turul toimunud kartellikokkulepe.

35 Sellega seoses ei vaidle hageja vastu, et ta osales koosolekutel, mis käsitlesid Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turgu. Ta ei sea ka vaidluse alla asjaolu, et nendel koosolekutel vahetasid osalised hinnakirju ning teavet hinnaalanduste, kataloogihindade tõstmise, hinnaalanduste vähendamise ning teatud klientidele kohaldatavate erihindade tõstmise kohta; sõlmisid kokkuleppeid tulevaste hinnakirjade, suurimate lubatud hinnaalanduste, hinnaalanduste vähendamise ning teatud klientidele kohaldatavate erihindade tõstmise kohta, ning kokkuleppeid, et vältida omavahelist hindadega konkureerimist turgu valitseva tarnija kasuks ja jagada kliente; samuti sõlmisid kontakte, et ärgitada tarnijaid, kes neil koosolekutel ei osalenud, nendest osa võtma.

36 Lisaks tunnistab hageja, et ta osales nendel koosolekutel, olles teadlik sellest, et koosolekute korraldajatel oli kavatsus ellu viia konkurentsivastaseid kokkuleppeid. Hageja tunnistab ise, et ta eeldas, et komisjon tuvastab, et hageja pani toime rikkumise.

37 Peale selle piisab kohtupraktika kohaselt ettevõtja kartellikokkuleppes osalemise piisavaks tõendamiseks sellest, kui komisjon tõendab, et asjaomane ettevõtja osales koosolekutel, mille käigus sõlmiti konkurentsivastaseid kokkuleppeid, olemata sellele selgelt vastu. Kui osalemine sellistel koosolekutel on tõendatud, peab see ettevõtja esitama tõendeid, et ta osales neil kohtumistel ilma mingisuguse konkurentsivastase tagamõtteta, näidates, et ta oli oma konkurentidele teada andnud, et ta osaleb neil kohtumistel muul eesmärgil kui nemad (vt selle kohta Euroopa Kohtu 8. juuli 1999. aasta otsus kohtuasjas C-199/92 P: Hüls *vs.* komisjon, EKL 1999, lk I-4287, punkt 155, ja eespool punktis 31 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, punkt 96). See õiguspõhimõte põhineb sellel, et ettevõtja, kes osales nimetatud koosolekul ilma avalikult teatamata, et ta ei loe end seal arutatuga seotuks, andis teistele osalejatele mõista, et ta on kokkulepituga nõus ja et ta kavatseb seda järgida. Sama kehtib ka ettevõtja osalemisele ühe kokkuleppe elluviimises. Ettevõtja osalemise tõendamiseks sellises kokkuleppes peab komisjon tõendama, et ettevõtja mõistis, et tema tegevus aitab kaasa kõigi osalejate taotletud ühiste eesmärkide saavutamisele, ja et ta oli teadlik teiste ettevõtjate poolt kavatsetud või ellu viidud sisulistest tegudest nende samade eesmärkide taotlemisel või et ta võis neid mõistlikult ette näha ning oli valmis nendega kaasnevat riski aktsepteerima (eespool punktis 31 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, punkt 87).

38 Hageja ei ole tõendanud, et ta näitas oma konkurentidele, et ta osales viidatud koosolekutel muul eesmärgil kui nemad.

39 Eelnevatest kaalutlustest ilmneb, et komisjon järeldas õigustatult, et hageja vastutas vaidlustatud otsuse artiklis 1 kirjeldatud ühe rikkumise eest, mis oli toime pandud Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turul.

40 Järelikult tuleb tagasi lükata väide, milles hageja vaidlustab vaidlustatud otsuse artiklis 1 kirjeldatud rikkumise toimepanemist.

6. *Taotlus tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 1 hagejat puudutavas osas või teise võimalusena vähendada trahvisummat*

41 Hageja esitab sisuliselt neli väidet trahvi ja selle suuruse vaidlustamiseks. Esimene väide käsitleb asjaomase rikkumise ekslikku määratlemist „väga raskeks". Teine väide, mis koosneb neljast osast, käsitleb lähtesumma ekslikku kehtestamist ning hageja ekslikku liigitamist teise kategooriasse, kuna jäeti arvestamata vastavalt asjaomase turu suurus, tegelik majanduslik suutlikkus kahjustada konkurentsi, hageja olukord teiste ettevõtjatega võrreldes ja hageja ebakindlat finantsolukorda. Kolmas väide käsitleb kergendavate asjaolude ekslikku hindamist. Neljas väide käsitleb koostöö ekslikku hindamist.

Väide, mis käsitleb rikkumise ekslikku määratlemist „väga raskeks"

Poolte argumendid

42 Hageja väidab, et komisjon on ekslikult määratlenud talle süüks arvatud rikkumise „väga raskeks". Ta heidab komisjonile ette, et viimane leidis, et ei pea arvesse võtma erilisi asjaolusid, mis on seotud üksnes hageja isikliku rolliga. Komisjon ei võtnud seega arvesse tema isiklikku rolli kõnealuses rikkumises ja konkreetseid asjaolusid seoses tema osalemisega Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turu koosolekutel. Sellega seoses väidab hageja, et tal puudus igasugune roll käsitletud rikkumise väljatöötamisel ja korraldamisel, et ta osales viidatud koosolekutel ilma eesmärgita sõlmida konkurentsivastaseid kokkuleppeid ja ei rakendanud kunagi nendel koosolekutel sõlmitud kokkuleppeid.

43 Komisjon palub käesoleva väite põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

44 Esiteks, nagu täheldati seoses rikkumise vaidlustamise väitega ja eeskätt eespool punktis 39, siis komisjon leidis õigustatult, et hageja oli osalenud vaidlustatud otsuse artiklis 1 kirjeldatud ühes ja vältavas rikkumises Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turul.

45 Üks ja vältav rikkumine Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turul seisnes asjaomaste ettevõtjate jaoks eeskätt tundliku teabe vahetamises hinnakirjade ja/või konkreetsete klientide hindade kohta, hinnatõusudes ja/või sihthindades kokku leppimises, kehtestatud hindade langetamise vältimises turgu valitseva tarnija poolt ja kokkulepetes klientide jagamise kohta (vaidlustatud otsuse põhjendused 99–125 ja 345). Selline tegevus kujutab endast suuniste määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja [ST] artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (EÜT 1998, C 9, lk 3; ELT eriväljaanne 08/01, lk 171) tähenduses horisontaalseid piiranguid, näiteks „hinnakartellid", ning on laadilt „väga raske". Seega ei ole komisjon teinud viga, kui ta määratles rikkumise „väga raskeks".

46 Lõpuks käsitlevad hageja argumendid talle süüks arvatud asjaolude raskuse vaidlustamiseks tema individuaalset rolli asjaomases rikkumises ega saa seega kahtluse alla seada rikkumise määratlemist „väga raskeks". Nimelt aetakse neis argumentides segi rikkumise raskusastme hindamine, mille alusel määratakse kindlaks trahvi üldine lähtesumma, ja iga asjaomase ettevõtja rikkumises osalemise suhtelise raskusastme hindamine, kusjuures seda viimast küsimust tuleb uurida raskendavate või kergendavate asjaolude võimaliku kohaldamise raames.

47 Ühtlasi tuleb tagasi lükata hageja argument, et trahvi üldine lähtesumma, mis määratakse kindlaks lähtuvalt rikkumise üldisest raskusest, peab olema seotud tema individuaalse osalemisega rikkumises.

48 Nimelt kui trahvi põhisumma määratakse kindlaks rikkumisest lähtuvalt, siis rikkumise suhteline raskus tehakse kindlaks mitmete muude asjaolude põhjal, millega seoses komisjonil on lai kaalutlusõigus (Euroopa Kohtu 29. juuni 2006. aasta otsus kohtuasjas C-308/04 P: SGL Carbon *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-5977, punkt 71). Lisaks ilmneb suunistest, et rikkumise raskust hinnatakse kahes etapis. Esimeses osas hinnatakse üldist raskust üksnes lähtuvalt rikkumisele omastest asjaoludest, nagu selle laad ja mõju turule; ning teises osas muudetakse suhtelise raskuse hinnangut lähtuvalt puudutatud ettevõtjaga seotud asjaoludest, mille tagajärjel komisjon võtab arvesse mitte üksnes võimalikke raskendavaid asjaolusid, vaid vajaduse korral ka kergendavaid asjaolusid. See toiming võimaldab eeskätt mitme osalejaga rikkumise korral võtta rikkumise raskuse hindamisel arvesse iga ettevõtja erinevat rolli ja käitumist komisjoni suhtes menetluse käigus (Üldkohtu 12. juuli 2001. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-202/98, T-204/98 ja T-207/98: Tate & Lyle jt *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-2035, punkt 109). Seega ei saa hageja individuaalne roll, isegi kui see on väike, kahtluse alla seada ühe rikkumise määratlust „väga raskeks".

49 Ei saa nõustuda hageja argumendiga, et tema osalemine koosolekutel toimus ettevõtja müügi vaatepunktist ja et tal puudus seega igasugune tahe sõlmida konkurentsivastaseid kokkuleppeid. Nimelt ei saa võimalik müük sugugi õigustada osalemist konkurentsivastase eesmärgiga koosolekutel. Lisaks tuleb tagasi lükata hageja argument, et tema osalemine koosolekutel oli tingitud teiste asjaomaste ettevõtjate tugevast survest. Esiteks ei muuda selle väidetava surve olemasolu kuidagi selle rikkumise raskust, milles hageja osales. Teiseks, isegi kui hagejale avaldati survet, ei saaks ta igal juhul sellele asjaolule tugineda, kuna ta oleks asjassepuutuvas tegevuses osalemise asemel võinud teatada temale avaldatud survest pädevatele asutustele ja esitada määruse nr 17 artikli 3 alusel taotluse komisjonile (vt selle kohta Üldkohtu 29. novembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-62/02: Union Pigments *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-5057, punkt 63).

50 Kokkuvõttes tuleb tagasi lükata väide, mis käsitleb rikkumise ekslikku määratlemist „väga raskeks".

Väide, mis käsitleb trahvi lähtesumma ja trahvisumma ekslikku kindlaksmääramist ning hageja ekslikku liigitamist teise kategooriasse

Poolte argumendid

51 Trahvi lähtesumma ja trahvisumma ekslikku kindlaksmääramist ja hageja ekslikku liigitamist teise kategooriasse käsitleva väite toetuseks on esitatud neli argumenti. Need käsitlevad vastavalt seda, et asjaomase turu piiratust ei võetud arvesse, et hageja majanduslikku suutlikkust kahjustada konkurentsi on ekslikult hinnatud, asjaolu, et hagejale määratud trahvi lähtesumma on ebaproportsionaalne, võrreldes teistele ettevõtjatele kohaldatuga, ja asjaolu, et tema puudulikku finantsolukorda ei võetud arvesse.

52 Esiteks heidab hageja komisjonile ette, et ta ei võtnud arvesse asjaomase turu piiratust ja kehtestas seega selle suurusega võrreldes liiga kõrge trahvi lähtesumma. Hageja sõnul võttis komisjon arvesse EMP autotööstuse niidituru väiksust, kehtestades trahvide arvutamise lähtesummaks 5 miljonit eurot, kusjuures turu suuruseks arvestati 1999. aastal 20 miljonit eurot. Seevastu kehtestas komisjon Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turu puhul trahvide arvutamise lähtesummaks 14 miljonit eurot, kusjuures selle turu suuruseks arvestati 2004. aastal 40 miljonit eurot.

53 Hageja väidab ühtlasi, et komisjon hindas ekslikult Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turu suuruseks 2004. aastal 40 miljonit eurot, kuna komisjon ei võtnud arvesse asjaolu, et suurem osa EMP-s müüdud tööstuslikust õmblusniidist osteti ettevõtjate poolt, kes eksportisid väljaspool EMP-d asutatud ettevõtjatele. Ta kinnitab, et lõpptoodete ekspordile vastav käive tulnuks lahutada 40 miljoni euro suurusest käibest ja et seega oleks tulnud kõnealuse turu suuruseks hinnata vähem

kui 20 miljonit eurot. Hageja järeldab, et trahvide arvutamise lähtesumma kindlaksmääramisel selle turu piiratust arvestamata jättes rikkus komisjon võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtteid. Ta leiab lisaks, et otsus ei ole selles küsimuses piisavalt põhjendatud.

54 Teiseks heidab hageja komisjonile ette seda, et viimane hindas ekslikult hageja tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele, eeskätt tarbijatele. Tema sõnul pidi komisjon arvestama tema turuosa ja „kogukäivet, mis tekkis asjaomaste toodete müügist".

55 Esiteks on hageja arvates komisjon ekslikult väitnud, et kõnealuste ettevõtjate tegelikku majanduslikku suutlikkust kahjustada konkurentsi võib hinnata kõnealusel turul toimunud tarnete alusel. Tema sõnul ei tõendanud komisjon oma väidet, et hagejal on kõnealusel turul turujõud, mis vastab tema käibele Beneluxis ja Põhjamaades. Hageja väidab, et kõnealuste ettevõtjate mõju konkurentsile ei saa õigesti hinnata, võtmata arvesse nelja spetsiifilist asjaolu, mis turgu kirjeldavad. Kõigepealt on suurem osa Beneluxis ja Põhjamaades müüdud niidist mõeldud koheseks eksporditiks. Lisaks toimub tööstusliku õmblusniidi turul aktiivne müügitegevus. Muuseas ei esinenud niidikaubanduses mingeid tehnilisi või õiguslikke takistusi. Lõpuks on niiti kerge ladustada ja transportida. Komisjon tunnistas ühtlasi nende asjaolude olemasolu, tegemata neist aga järeldusi, kui ta hindas hageja tegelikku majanduslikku suutlikkust konkurentsi kahjustada. Teiseks leiab hageja, et komisjon ei võtnud arvesse kõnealuste ettevõtjate turuosa. Kolmandaks väidab hageja, et komisjon ei võtnud arvesse ka asjaolu, et hageja ei olnud „vertikaalselt integreeritud" ning seetõttu puudus tal tootmisvõimsus väljaspool EMP-d. Neljandaks viitab hageja komisjoni komisjoni 5. detsembri 2001. aasta otsusele 2002/759/EÜ EÜ asutamislepingu artikli 81

kohase menetluse kohta (asi COMP/37.800/F3 – Brasseries luxembourgeoises) (EÜT 2002, L 253, lk 21), milles komisjon kohaldas oluliselt madalamaid summasid.

56 Kolmandaks leiab hageja, et talle määratud trahvi lähtesumma on liiga kõrge, võrreldes teistele asjaomastele ettevõtjatele määratud trahvide lähtesummadega, sest tema roll kõnealuses rikkumises oli erinev, teised ettevõtjad olid suuremad ning neil oli suurem turujõud kui temal. Komisjoni kohaldatud arvutusmeetod tugines aluseta ja põhjendamata oletusele, mille kohaselt tema turujõud vastas asjaomasel turul saadud käibele. Isegi kui komisjon oleks võinud õiguspäraselt selle arvuga piirduda, võeti seda siiski arvesse ebaproportsionaalselt, võrreldes teiste hinnanguelementidega (nt vertikaalne integratsioon, tootmisvõimsus madalate palkadega riikides ja nendest riikidest pärit impordi suurus), mistõttu kehtestati ülemäära kõrge trahvi lähtesumma. Lõpuks märgib hageja, et isegi pärast seda, kui kohaldati iga rikkumises osalenud ettevõtja eelmise majandusaasta käibe 10% ülempiiri ning tehti vähendused koostöö alusel, vastas talle määratud trahv 8 protsendile tema 2004. aasta ülemaailmsest käibest, samas kui „turuliidrile" määratud trahv vastas vaevalt 1,1 protsendile tema ülemaailmsest käibest.

57 Neljandaks väidab hageja, et talle määratud trahvi lähtesumma on ilmselgelt liiga kõrge, arvestades tema ebakindlat finantsolukorda, mida näitab tema väike käive.

58 Komisjon vaidleb kõigile neile argumentidele vastu ja palub väite tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

– Argument, mis käsitleb asjaomase turu piiratuse arvestamata jätmist

59 Esiteks väidab hageja sisuliselt, et komisjon ei ole arvesse võtnud asjaomase turu piiratust ning on seetõttu kehtestanud trahvide arvutamiseks lähtesumma, mis on selle suurusega võrreldes ebaproportsionaalne.

60 Kõigepealt tuleb välja tuua, et proportsionaalsuse põhimõte nõuab, et ühenduse institutsioonide võetud meetmed ei ületaks määra, mis on asjakohane ja vajalik taotletava eesmärgi saavutamiseks. Trahvide arvutamise kontekstis tuleb rikkumiste raskusaste kindlaks määrata seoses mitme asjaoluga ning mitte ühelegi asjaolule ei maksa omistada tähtsust, mis teiste hinnanguelementidega võrreldes oleks ebaproportsionaalne. Proportsionaalsuse põhimõttest tuleneb selles kontekstis, et komisjon peab määrama trahvi proportsionaalselt asjaolude alusel, mida ta võttis rikkumise raskusastme hindamiseks arvesse, ning et komisjon peab neid asjaolusid seejuures seostatult ning objektiivselt põhjendades hindama (Üldkohtu 27. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-43/02: Jungbunzlauer *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-3435, punktid 226–228).

61 Mis puudutab komisjonile tehtud etteheidet asjaomase turu suuruse arvestamata jätmisest, siis tuleb meenutada, et vastavalt määruse nr 17 artikli 15 lõikele 2 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikele 2 võib komisjon määrata ettevõtjatele või ettevõtjate ühendustele trahvi, mis ei tohi ületada 10% iga rikkumises osalenud ettevõtte eelneva aasta käibest. Määramaks kindlaks trahvisummat selle piiri sees, näevad viidatud sätted ette rikkumise raskuse ja kestuse arvessevõtmise. Lisaks, vastavalt suunistele määrab komisjon lähtesumma kindlaks rikkumise raskusastme põhjal, võttes arvesse rikkumise laadi, tegelikku mõju turule, kui seda saab mõõta, ja geograafilise turu suurust.

62 Seega ei näe määrus nr 17, määrus nr 1/2003 ega suunised ette, et trahvi suurust tuleks määrata otseselt mõjutatud turu suuruse alusel; see tegur on ainult üks asjakohastest teguritest. See õiguslik raamistik ei kohusta seega iseenesest komisjoni võtma arvesse kaubaturu piiratust (Üldkohtu 27. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-322/01: Roquette Frères *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-3137, punkt 148).

63 Siiski on komisjon kohtupraktika kohaselt kohustatud rikkumise raskusastme hindamisel arvestama suure hulga selliste teguritega, mille laad ja tähtsus erinevad sõltuvalt asjaomase rikkumise liigist ja selle erilistest asjaoludest (Euroopa Kohtu 7. juuni 1983. aasta otsus liidetud kohtuasjades 100/80–103/80: Musique diffusion française jt *vs.* komisjon, EKL 1983, lk 1825, punkt 120). Ei saa välistada, et nende rikkumise raskusastmest tunnistust andvate tegurite hulgas võib olenevalt olukorrast esineda ka asjaomase kaubaturu suurus.

64 Seega, kuigi turu suurus võib olla üks teguritest, mida peab rikkumise raskusastme hindamisel arvesse võtma, erineb selle tähtsus sõltuvalt asjaomase rikkumise tüübist ja erilistest asjaoludest.

65 Käesolevas asjas seisnes rikkumine asjaomaste ettevõtjate jaoks eeskätt tundliku teabe vahetamises hinnakirjade ja/või konkreetsete klientide hindade kohta, hinnatõusudes ja/või sihthindades kokku leppimises, kehtestatud hindade langetamise vältimises turgu valitseva tarnija poolt ja kokkulepetes klientide jagamise kohta (vaidlustatud otsuse põhjendused 99–125 ja 345). Selline tegevus kujutab endast suuniste tähenduses horisontaalseid piiranguid, näiteks „hinnakartellid", ning on laadilt „väga raske". Selles kontekstis on turu piiratusel, kui see osutub tõendatuks, väike tähtsus, võrreldes kõigi teiste asjaoludega, mis annavad tunnistust rikkumise raskusastme kohta.

66 Igal juhul tuleb arvesse võtta, et komisjoni arvates tuli rikkumist lugeda suuniste tähenduses väga raskeks ning suuniste järgi võib komisjon selliste rikkumiste puhul

ette näha „võimaliku" lähtesummana vähemalt 20 miljonit eurot. Käesolevas asjas jagas komisjon ettevõtjad vaidlustatud otsuses mitmesse kategooriasse lähtuvalt nende suhtelisest suurusest asjaomasel turul.Vaidlustatud otsuse põhjendusest 358 ilmneb, et komisjon võttis esimese kategooria ettevõtjate lähtesummaks üksnes 14 miljonit eurot, teise kategooria ettevõtja (st hageja) lähtesummaks 5,2 miljonit eurot, kolmanda kategooria ettevõtjate lähtesummaks 2,2 miljonit eurot ja neljanda kategooria ettevõtja lähtesummaks 0,1 miljonit eurot. Sellest tuleneb, et hagejale määratud trahvi arvutamise lähtesumma vastas arvule, mis oli oluliselt madalam sellest summast, mida komisjon suuniste kohaselt võis väga raskete rikkumiste puhul „ette näha". Trahvi lähtesumma selline kindlaksmääramine kinnitab, et kõnealuse kaubaturu suurust võeti arvesse.

67 Seega tuleb tagasi lükata hageja argument, et komisjon ei ole arvesse võtnud asjaomase turu piiratust ning on seetõttu kehtestanud trahvide arvutamiseks lähtesumma, mis on selle piiratusega võrreldes ebaproportsionaalne.

68 Teiseks väidab hageja ekslikult, et trahvi lähtesumma kehtestamisel on rikutud proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid väidetavalt seetõttu, et erinevalt käesolevat rikkumist käsitlevast arvutusest oli komisjon võtnud EMP autotööstuse niidituru piiratust arvesse ja seega kehtestanud viidatud turu suurusega proportsionaalse trahvi lähtesumma.

69 Nimelt keelab võrdse kohtlemise põhimõte kohelda võrreldavaid olukordi erinevalt ja erinevaid olukordi ühetaoliselt, välja arvatud siis, kui selline kohtlemine on objektiivselt põhjendatud. Käesolevas asjas on EMP autotööstuse niidituru kartellikokkulepe ning Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turu kartellikokkulepe kaks erinevat rikkumist, mis käsitlevad erinevaid kauba- ja geograafilisi turge. Seega ei ole hageja identses olukorras nende ettevõtjatega, kes olid seotud EMP autotööstuse

niidituru kartellikokkuleppega, ning ei saa seega kehtivalt tugineda võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisele selles küsimuses.

70 Kolmandaks ei saa tulemusi anda hageja argument, et asjaomase turu suurust tuleb vähendada, lahutades sellest valmistoodete ekspordi summas 20 miljonit eurot. Nimelt toimusid esiteks valmistoodete hulka kuuluvaid ja kõnealuselt turult eksporditud viidatud tooteid puudutavad tehingud sellel turul ja seetõttu on nad lahutamatu osa turust. Teiseks ei tõendanud hageja sugugi, et käsitletud tooteid hõlmavate valmistoodete eksport, mille kohta läbirääkimised toimusid sellel turul, kõnealuselt turult vähendaks selle turu suurust.

71 Lisaks, mis puudutab põhjendamiskohustuse väidetavat rikkumist puudutavat argumenti, siis tuleb see tagasi lükata. Nimelt ilmneb paratamatult eespool punktidest 65 ja 66, et vaidlustatud otsuses on esitatud piisavalt asjaolusid trahvi lähtesumma kindlaksmääramise kohta.

72 Kõigist eelnevatest kaalutlustest tuleneb, et argument, mis käsitleb asjaomase turu väiksuse arvestamata jätmist, tuleb tagasi lükata.

– Argument, mis käsitleb väidetavat ekslikku hinnangut hageja tegelikule majanduslikule suutlikkusele kahjustada konkurentsi

73 Hageja väidab sisuliselt, et komisjon määras vastuolus suunistega trahvi lähtesumma kindlaks arvestamata tema ülemaailmset käivet, et ta ei võtnud seega arvesse puudutatud ettevõtjate tegelikku majanduslikku suutlikkust kahjustada konkurentsi ja et seega rikkus komisjon proportsionaalsuse põhimõtet.

74 Vaidlustatud otsusest ilmneb, et trahvi lähtesumma kindlaksmääramiseks võttis komisjon kõigepealt arvesse rikkumise enda laadi, selle konkreetset mõju turule ja geograafilise turu suurust. Neid tegureid arvestades järeldas komisjon, et asjaomased ettevõtjad olid toime pannud väga raske rikkumise (vaidlustatud otsuse põhjenduses 344–353).

75 Seejärel pidas leidis komisjon vajaliku olevat kohaldada kartellikokkulepetes osalenud ettevõtjatele erinevat kohtlemist, et võtta arvesse nende tegelikku suutlikkust põhjustada kahju konkurentsile ja määrata trahvi suurus nii, et sellel oleks piisavalt hoiatav mõju. Ta lisas, et oli vaja arvestada iga ettevõtja ebaseadusliku tegevuse konkreetset kaalu ja seega selle tegelikku mõju konkurentsile. Ta rõhutas, et võrdluse aluseks iga ettevõtja käibe asjaomasel turul, mis saadi kartellikokkuleppega seotud toote pealt. Selle tagajärjel jagas komisjon ettevõtjad nelja kategooriasse. Amann ja Coats pandi 14 ja 18 miljoni euro vahele jääva käibe alusel esimesse kategooriasse. Hageja pandi tema 6 miljoni euro suuruse käibe alusel teise kategooriasse. Gütermann, Barbour ja Bieze Stork BV pandi 2 ja 4 miljoni euro vahele jääva käibe alusel kolmandasse kategooriasse ning Zwicky 0 ja 1 miljoni euro vahele jääva käibe alusel neljandasse kategooriasse. Nende kaalutluste põhjal võttis komisjon rikkumise raskusastme alusel trahvi lähtesummaks Coatsi ja Amanni puhul 14 miljonit eurot, hageja lähtesummaks 5,2 miljonit eurot, Gütermanni, Barbouri ja Bieze Storki lähtesummaks 2,2 miljonit eurot ning Zwicky lähtesummaks 0,1 miljonit eurot (vaidlustatud otsuse põhjendused 356–358).

76 Esiteks, kuivõrd hageja väidab, et pelgalt tema käive asjaomasel turul ei võimalda kindlaks määrata tema tegelikku majanduslikku suutlikkust kahjustada konkurentsi ja et oleks tulnud arvesse võtta tema ülemaailmset käivet, st käivet, mis saadi kõigi tööstuslike niitide müügist maailma tasandil, siis tuleb kõigepealt meenutada, et ainus otsene viide rikkumises osalenud ettevõtja ülemaailmsele käibele määruse nr 17 artikli 15 lõikes 2 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2 käsitleb ülempiiri, millest

kõrgemale trahvisumma ei tohi ulatuda. Selle ülempiiri ulatuses võib komisjon põhimõtteliselt määrata trahvi lähtuvalt tema valitud käibest, võttes aluseks geograafilise ala ja asjaomased tooted, ilma et tal oleks kohustust kasutada täpselt ülemaailmset käivet või seda käivet, mis saadi kõnealuste toodete turult. Lisaks, kuigi suunistes ei ole sätestatud, et trahv tuleb arvutada asjaomase käibe alusel, ei ole suunistega vastuolus see, kui trahvisumma kindlaksmääramisel võetakse arvesse puudutatud ettevõtjate käive asjaomasel turul, et järgida liidu õiguse üldpõhimõtteid ja kui asjaolud seda nõuavad. Käive võib seega arvesse tulla eespool punktis 75 loetletud erinevate asjaolude kaalumisel, mis on esitatud ka suuniste trahvide arvutamise meetodi kohta punkti 1 A neljandast ja kuuendas lõigus (Üldkohtu 9. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas T-220/00: Cheil Jedang *vs.* komisjon, EKL 2003, lk II-2473, punkt 82, ja 29. aprilli 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-236/01, T-239/01, T-244/01–T-246/01, T-251/01 ja T-252/01: Tokai Carbon jt *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-1181, punkt 195).

77 Sellest tuleneb, et trahvisumma kindlaksmääramisel on komisjonil õigus võtta arvesse tema valitud käivet, niivõrd kui see ei näi juhtumi asjaolusid arvestades olevat ebamõistlik. Samuti ei ole komisjonil kohustust trahvisummade kindlaksmääramise ajal tagada olukorras, kus trahvid määratakse mitmele samas rikkumises osalenud ettevõtjale, et trahvide lõplikud summad väljendaksid kõiki ettevõtjate ülemaailmsete käivete vahelisi erinevusi (Euroopa Kohtu 28. juuni 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P, C-208/02 P ja C-213/02 P: Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, EKL 2005, lk I-5425, punkt 312 ; Üldkohtu 18. juuli 2005. aasta otsus kohtuasjas T-241/01: Scandinavian Airlines System *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-2917, punkt 166, ja 4. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas T-304/02: Hoek Loos *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-1887, punkt 84).

78 Mis puudutab komisjoni valikut ühe ja/või teise käibe vahel, siis täpsustatakse kohtupraktikas, et ülemaailmse käibe suurus annab üksnes osalise pildi olukorrast, kui analüüsitakse konkurentsieeskirjade rikkumise eest trahvisumma kindlaksmääramise eesmärgil rikkumise toimepannud äriühingute tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada olulist kahju konkurentsile, mis tähendab hinnangut nende ettevõtjate

tegeliku suuruse, st nende mõju kohta puudutatud turul. Ei saa välistada, et mitme tegevusharuga suur ettevõtja tegutseb konkreetsete toodete turul üksnes kõrvalises rollis. Samuti ei saa välistada, et geograafiliselt liiduvälisel turul olulist positsiooni omaval ettevõtjal on üksnes väike osa liidu või EMP turust. Sellistes olukordades ei tähenda asjaomase ettevõtja suur kogukäive tingimata tema määravat mõju puudutatud turul (eespool punktis 76 viidatud Üldkohtu otsus Cheil Jedang *vs.* komisjon, punkt 88 ja Üldkohtu 9. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas T-224/00: Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients *vs.* komisjon, EKL 2003, lk II-2597, punkt 194). Sellistes olukordades ei tähenda asjaomase ettevõtja suur kogukäive tingimata tema määravat mõju puudutatud turul. Seetõttu, kuigi ühe ettevõtja käive asjaomastel turgudel ei saa olla määrav, et järeldada, et ettevõtja kuulub võimsasse majandusüksusesse, on see käive siiski asjakohane määramaks tema võimalikku mõju turule (vt selle kohta Üldkohtu 29. novembri 2005. aasta otsused kohtuasjades T-52/02: SNCZ *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-5005, punkt 65, ja T-62/02: Union Pigments *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-5057, punkt 152).

79 Seega annab rikkumisega seotud kauba käive täpse pildi rikkumise ulatusest asjaomasel turul (eespool punktis 76 viidatud kohtuotsus Cheil Jedang *vs.* komisjon, punkt 91 ja eespool punktis 78 viidatud kohtuotsus Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients *vs.* komisjon, punkt 196). Nimelt võib rikkumisega seotud kauba käive anda täpse viite iga ettevõtja vastutusest nendel turgudel, kuna see on objektiivne asjaolu, mis täpselt näitab selle tegevuse kahjulikkust normaalsetele konkurentsitingimustele ja kujutab endast seega head näitajat iga kõnealuse ettevõtja suutlikkusest konkurentsi kahjustada. Seega on komisjoni valik viidata asjaomase turu käibele, et kindlaks määrata iga puudutatud ettevõtja suutlikkust kahju tekitada, sidus ja objektiivselt õigustatud.

80 Hageja viidatud erilised asjaolud ei saa seda järeldust kahtluse alla seada. Nimelt tuleb kõigepealt meenutada, et kartell ei olnud ülemaailmse ulatusega ja et rikkumisega

kahjustatud konkurents piirdus Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turuga. Seejärel ei tõenda hageja, et komisjon on teinud vea, leides, et kõnealuste ettevõtjate käibed asjaomasel turul hõlmasid käivet, mis saadi muudest riikidest kui Beneluxis ja Põhjamaades toodetud tööstusliku õmblusniidi pealt, mis müüdi kõnealusel turul; või käivet, mis saadi algselt Beneluxis või Põhjamaades toodetud õmblusniidi pealt, mis hiljem eksporditi teistesse riikidesse. Lõpuks on hageja argumendid vastuolulised, kuna nendes eeldatakse asjaomaste ettevõtjate ülemaailmse käibe arvestamist, et neid erinevatesse kategooriatesse liigitada, ning asjaomaste ettevõtjate kõnealusel turul saadud käibe valimist, et määrata kindlaks iga ettevõtja trahvi lähtesumma.

81 Teiseks ei saa hageja komisjonile ette heita, et viimane ei võtnud arvesse puudutatud ettevõtjate turuosasid. Nimelt tuleb kõigepealt märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 356 leidis komisjon, et üldiselt ei olnud turuosasid käsitlevad andmed piisavalt täpsed, et nendele tugineda. Isegi kui oletada, nagu hageja väidab, et tema Beneluxi ja Põhjamaade turuosa käsitlevad andmed olid piisavad, et nendele tugineda, ei oleks neid andmeid siiski saanud kasutada, kuna andmed teiste kartellikokkuleppe osaliste turuosade kohta olid ebapiisavad. Selles olukorras tugines komisjon õigustatult asjaomase turu käibele, mis hetkel, kui kartellikokkuleppe osaliste gruppidesse jagamise eesmärgil nende suhtelist kaalu kindlaks määrati, väljendas paremini nende ettevõtjate kõnealust kaalu.

82 Kolmandaks tuleb tagasi lükata hageja argument, et komisjon pidi arvesse võtma asjaolu, et erinevalt teistest käsitletud ettevõtjatest ei olnud hageja vertikaalselt integreeritud. Nimelt võib komisjon rikkumise raskuse hindamiseks ja trahvi lähtesumma

määramiseks konkurentsieeskirjade rikkujate poolt konkurentsi kahjustamise tegeliku majandusliku suutlikkuse hindamisel võtta aluseks andmed, mis puudutavad käivet ja turuosasid asjaomasel turul. Siiski võivad erilised asjaolud, nagu näiteks turgu iseloomustavad näitajad, tuntavalt vähendada nende andmete tähtsust ja tingida ettevõtjate mõju hindamisel sellele turule võtma arvesse muid asjassepuutuvaid tegureid, eeskätt vertikaalne integratsioon ja tootevaliku suurus (Üldkohtu 15. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas T-26/02 Daiichi Pharmaceutical *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-713, punktid 61 ja 63). Kuigi vertikaalne integreerumine ja tootevaliku suurus võivad mõnel juhul olla asjassepuutuvad tegurid, et hinnata mõju, mis ettevõtjal turul on, ja anda täiendavaid viiteid mõju kohta seoses turuosadega või käibega asjaomasel turul (vt selle kohta Euroopa Kohtu 14. veebruari 1978. aasta otsus kohtuasjas 27/76: United Brands *vs.* komisjon, EKL 1978, lk 207, punktid 67–72 ja 78–81), tuleb tõdeda, et antud asjas ei tõenda argumendid, milles hageja tugineb teiste asjaomaste ettevõtjate vertikaalsele integratsioonile, et nimetatud ettevõtjad omasid sellel turul erilisi ja olulisi konkurentsieeliseid. Lisaks, nagu eespool punktis 80 rõhutati, ei ole hageja tõendanud, et teiste asjaomaste ettevõtjate käibed, mis saadi muudes riikides kui Beneluxis ja Põhjamaades toodetud tööstusliku õmblusniidi pealt, mis müüdi kõnealusel turul; või käibed, mis saadi algselt Beneluxis või Põhjamaades toodetud ümblusniidi pealt, mis hiljem eksporditi teistesse riikidesse, ei olnud hõlmatud nende asjaomase turu käivete alla.

83 „Neljandaks ei puutu asjasse hageja võrdlus vaidlustatud otsuse ning Brasseries luxembourgeoises" otsuse (eespool punkt 55) vahel. Nimelt kasutas komisjon trahvisumma kehtestamiseks kaalutlusõigust, järgides määrust nr 17, määrust nr 1/2003 ning tema enda poolt suunistes trahvide arvutamise meetodi kohta kehtestatud eeskirju. Lisaks ei saa komisjoni enda varasem otsuste tegemise praktika endast kujutada konkurentsivaldkonna trahvide õiguslikku raamistikku (Üldkohtu 20. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-23/99: LR AF 1998 *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-1705, punkt 234, ja 8. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas T-53/03: BPB *vs.* komisjon, EKL 2008, lk II-1333, punkt 275).

84 Seetõttu tuleb see argument tagasi lükata.

– Argument, mis käsitleb proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist, kuna on kohaldatud ilmselgelt liiga kõrget lähtesummat, võrreldes teistele asjaomastele ettevõtjatele kohaldatuga

85 Esiteks väidab hageja ekslikult, et talle määratud trahvi lähtesumma 5,2 miljonit eurot on ebaproportsionaalne, võrreldes teistele asjaomastele ettevõtjatele määratud trahvide arvutamiseks kasutatud lähtesummadega.

86 Nagu märgiti esimese argumendi juures, on komisjon esiteks õigustatult viidanud puudutatud ettevõtjate käibele asjaomasel turul, et määrata kindlaks nende suhteline suurus sellel turul.

87 Teisest küljest tuleb meenutada, et suunistest travide arvutamise meetodi kohta ilmneb, et väga raskete rikkumiste lähtesumma on vähemalt 20 miljonit eurot. Kui trahvi lähtesummad väljendavad proportsionaalselt puudutatud ettevõtjate vahelist erinevust ja kui eespool punktis 74 viidatud asjaolusid arvestades on komisjon määranud need lähtesummad oluliselt madalamal tasemel suunistes kehtestatud miinimumist, siis ei saa tuvastada mingit proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist.

88 Teiseks tuleb samuti tagasi lükata hageja argument, et lähtesumma ja talle määratud trahvi lõplik summa olid liiga kõrged, võrreldes teistele asjaomastele ettevõtjatele määratud trahvidega. Nimelt ei saa hageja tulemuslikult järeldada, et tegemist on diskrimineeriva või ebaproportsionaalse kohtlemisega, kuna trahvi lähtesumma

on põhjendatud lähtuvalt kriteeriumist, mida komisjon kasutas iga ettevõtja tähtsuse määramisel asjaomasel turul (vt selle kohta eespool punktis 83 viidatud kohtuotsus LR AF 1998 *vs.* komisjon, punkt 304), sest on juba märgitud, et aluseks võetud lähtesumma 5,2 miljonit eurot vastab oluliselt madalamale lävele, kui suunistes „väga rasketele" rikkumistele on ette nähtud.

89 Lisaks meenutati eespool punktis 77, et komisjonil ei ole kohustust tagada olukorras, kus trahvid määratakse mitmele samas rikkumises osalenud ettevõtjale, et trahvide lõplikud summad väljendaksid kõiki ettevõtjate ülemaailmsete käivete või asjassepuutuvate käivete vahelisi erinevusi.

90 Tuleb lisada, et määruse nr 17 artikli 15 lõikes 2 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2 ei ole ka nõutud see, et kui trahvid määratakse mitmele samas rikkumises osalenud ettevõtjale, siis väikesele või keskmise suurusega ettevõtjale määratud trahv ei tohi käibe protsendilt olla kõrgem suurtele ettevõtjatele määratud trahvidest. Tegelikult ilmneb nendest sätetest, et nii väikese ja keskmise suurusega kui ka suuremate ettevõtjate puhul tuleb trahvisumma määramisel arvesse võtta rikkumise raskusastet ja kestust. Nii kaua kui komisjon määrab igale samas rikkumises osalenud ettevõtjale rikkumise raskusastme ja kestusega võrreldes põhjendatud trahvi, ei saa talle ette heita seda, et osade ettevõtjate trahvisumma on nende käibega võrreldes suurem kui teistel ettevõtjatel (Üldkohtu 5. detsembri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-303/02: Westfalen Gassen Nederland *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-4567, punkt 174).

91 Eelnevat arvestades ei saa kehtivalt järeldada, et hagejale kehtestatud trahvi lähtesumma, põhisumma ja lõppsumma olid ebaproportsionaalsed.

92 Seega tuleb käesolev argument tagasi lükata.

– Argument, mis käsitleb liiga kõrge lähtesumma määramist, arvestades hageja ebakindlat finantsolukorda

93 Tuleb tagasi lükata hageja argument, mis käsitleb talle määratud trahvi lähtesumma ülemäärast laadi, kuna tema finantsolukord oli ebakindel ning oli oht, et trahv toob kaasa tema kadumise.

94 Nimelt on trahvi lähtesumma üksnes vahesumma, mida suunistes määratletud meetodi kohaldamise raames seejärel kohandatakse sõltuvalt rikkumise kestusest ning täheldatud raskendavatest või kergendavatest asjaoludest (vt selle kohta eespool punktis 76 viidatud kohtuotsus Cheil Jedang *vs.* komisjon, punkt 95). Sellest tuleneb, et trahvi lähtesumma ülemäärast laadi ei saa järeldada pelgalt asjaolust, et see kujutab endast 32% hageja 2001. aasta ülemaailmsest käibest.

95 Igal juhul tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei ole komisjonil kohustust trahvisumma kindlaksmääramisel arvestada ettevõtja puudulikku majanduslikku olukorda, kuna sellise kohustuse tunnustamine viiks turutingimustele halvemini kohandunud ettevõtjatele õigustamatu konkurentsieelise andmiseni (eespool punktis 77 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 327 ja eespool punktis 48 viidatud kohtuotsus SGL Carbon *vs.* komisjon, punkt 105; vt selle kohta ka Euroopa Kohtu 8. novembri 1983. aasta otsus liidetud kohtuasjades 96/82–102/82, 104/82, 105/82, 108/82 ja 110/82: IAZ International Belgium jt *vs.* komisjon, EKL 1983, lk 3369, punktid 54 ja 55).

96 Lisaks, kui institutsiooni võetud meede tooks kaasa ettevõtja likvideerimise, siis isegi kui ettevõtja selline likvideerimine oma konkreetses juriidilises vormis kahjustab omanike, aktsionäride või osanike rahalisi huve, ei tähenda see sugugi, et ettevõtja

isiklikud, varalised ja mittevaralised koostisosad kaotaksid ühtlasi oma väärtuse (vt eespool punktis 76 viidatud kohtuotsus Tokai Carbon jt *vs.* komisjon, punkt 372).

97 Kõike eelnevat arvestades tuleb väide, mis käsitleb trahvi lähtesumma ja trahvisumma ekslikku kindlaksmääramist ja hageja ekslikku liigitamist teise kategooriasse, tagasi lükata.

Väide, mis käsitleb kergendavate asjaolude ekslikku hindamist

Poolte argumendid

98 Esiteks väidab hageja, et ta ei olnud kunagi koosolekute käigus sõlmitud kokkuleppeid rakendanud ega olnud tal ka kavatsust seda teha.

99 Kõigepealt märgib hageja, et komisjon ei hinnanud tõhusalt tema individuaalset käitumist.

100 Teisena väidab hageja, et „endast rikkumist kujutavate kokkulepete täitmata või tegude tegemata jätmist" kinnitab see, et ta ei edastanud oma „tegelike hindade" nimekirju, ja et ta edastas „fiktiivsete alghindade" nimekirjad. Sellega seoses väidab ta, et ta pidas läbirääkimisi ning sõlmis hinnakokkuleppeid oma ostjatega üksnes individuaalsel tasandil, ning et tal puudub seega tava alandada klientidele edastatud kataloogihindasid. Ta väidab, et ta kohaldas ja alandas sisemisi tariife üksnes suhetes oma vahendajatega (esindajad ja turustajad). Võrdlus ühelt poolt fiktiivsete alghindade ja

teiselt poolt klientidelt tegelikult küsitud hindade vahel ning neile esindajatele edastatud tariifid näitavad selgelt, et nende kahe hinnatüübi vahel puudub seos.

101 Kolmandana väidab hageja, et ta ei kohandanud oma käitumist hindade osas turul lähtuvalt tema poolt edastatud „fiktiivsete alghindade" nimekirjadele. Ta leiab, et ta tõendas arvandmete abil, et tema tegelike hindade areng oli täiesti sõltumatu koosolekute käigus jaotatud hindade arengust ja seda kogu aja jooksul 1994. aastast 2001. aastani. Ta märgib ühtlasi, et komisjoni ette heidetud 3,5% hinnatõusu katse Madalmaade tarnetelt ei tulenenud mõnest 19. septembri 2000. aasta Budapesti koosolekul sõlmitud väidetavatest kokkuleppest, vaid pigem Belgia tekstiililiidu (Febeltex) sellekohasest määrusest. Samuti puudutas Rootsis toimunud 6% hinnatõus üksnes nailonniiti ning selle põhjuseks oli üksnes Suurbritannia naela vahetuskursi tõus.

102 Teiseks väidab hageja, et kuna tema trahvisummat vähendati üksnes 15% võrra, siis ei võtnud komisjon arvesse seda, et tema roll oli ajaliselt palju piiratum, kuna ta hakkas osalema Põhjamaid käsitlevatel aruteludel alles 1997. aastal. Komisjon ei võtnud ka arvesse asjaolu, et tema oli kõnealustest ettevõtjatest ainuke, kes kõnealust rikkumist välja ei töötanud ja ega korraldanud, ning et ta hakkas Beneluxi käsitlevatel koosolekutel osalema alles 1991. aastal. Seetõttu üllatab hagejat, et sama määra võrra vähendati ka Bieze Storki trahvisummat, kes oli ometigi Beneluxi käsitlevatel aruteludel osalenud kõnealuse rikkumise algusest peale. Hageja rõhutab, et ta osales üksnes 85% Beneluxi käsitlevatel koosolekutel ning 35% Põhjamaid käsitlevatel koosolekutel ning keskmiselt 60% kõnealuse rikkumise kogukestusest. Seetõttu rikkus komisjon võrdse kohtlemise põhimõtet ja proportsionaalsuse põhimõtet.

103 Komisjon vaidleb kõigile neile argumentidele vastu ja palub väite tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

104 Suunised näevad punktis 3 ette põhisumma vähendamise, kui ilmnevad „kergendavad asjaolud", näiteks endast rikkumist kujutavate kokkulepete täitmata jätmine, puhtalt passiivne või käsutäitja roll rikkumises, rikkumise lõpetamine kohe, kui komisjon sekkub või muud otsesõnu mainimata asjaolud.

105 Esiteks tuleb uurida hageja argumenti, et ei ole arvesse võetud endast rikkumist kujutavate kokkulepete tegelikku täitmata jätmist.

106 Esmalt, mis puudutab hageja argumente, et ta edastas konkureerivatele ettevõtjatele üksnes fiktiivsed alghinnad, siis tuleb meenutada, et hageja esitas kahed erinevad hinnakirjad, väites, et esimesed nimekirjad, mille ta kartelliosalistele koosolekute käigus üle andis, sisaldasid fiktiivseid hindasid ja teised esitasid tema tegelikud hinnad. Samuti tuleb rõhutada, et tegelikud hinnakirjad sisaldavad suure hulga hindasid niiditüübi põhjal, mis on esitatud kaheksas tulbas, samas kui väidevalt fiktiivseid alghindu sisaldavates hinnakirjades on esitatud vaid üks alghind iga niiditüübi kohta, mis on esitatud esimeses tulbas.

107 Tuleb märkida, et kahes hinnakirjas, kus on vastavalt esitatud tegelikud hinnad ja väidetavalt fiktiivsed alghinnad, on esimeses tulbas olevad hinnad peaaegu identsed. Sellega seoses kinnitas hageja, et asjassepuutuv on üksnes kaheksandas tulbas esitatud tegelik hind.

108 Sarnaselt komisjoniga tuleb esile tuua, et tegelike hindadega hinnakirjades ei ole mitmel niiditüübil kaheksandas tulbas mingit hinda, vaid üksnes neljas esimeses tulbas

esitatud alghinnad. Seega näib raske tunnistada, et üksnes kaheksandas tulbas esitatud hinnad olid asjassepuutuvad. Lisaks ilmneb komisjoni toimikust, et erinevaid hindasid kohaldati lähtuvalt tellitud kogustest. Seega erinevad hinnad lähtuvalt toodete kaalust (näiteks vastasid esimeses tulbas esitatud polüesterkotiniidi hinnad 10 kg-le, teises tulbas esitatud hinnad 25 kg-le jne) või toodete pakendamisest (näiteks polüamiidi puhul vastasid esimeses tulbas esitatud hinnad tellitud kogustele, mis olid väiksemad kui üks pakend, teises tulbas esitatud hinnad vastasid tellitud kogustele, mis võrdusid kõige väiksema pakendiga jne). Sellest järeldusest võib tuletada, et esimeses tulbas esitatud hind vastab tegelikkuses väikestele ostukogustele ning ei ole sugugi fiktiivne. Isegi kui vastavalt hageja väidetele olid 2001. aasta tegelike hindade hinnakirjade esimeses neljas tulbas esitatud hinnad üksnes „ajalooline viide", siis sellegipoolest ei olnud esiteks need hinnad üksnes fiktiivsed ja teiseks ei saa välistada, et konkureerivad ettevõtjad võisid esimeses tulbas märgitud alghindade põhjal aru saada, milliseid hindasid kohaldati suuremate tellimuste korral. Seega võib järeldada, et hageja poolt konkureerivatele ettevõtjatele edastatud hinnakirjad ei olnud fiktiivsed, vaid üksnes ebatäpsed või puudulikud.

109 Seetõttu järeldas komisjon õigustatult vaidlustatud otsuse põhjenduses 170, et hageja ei olnud tõendanud esimeses tulbas esitatud alghindade fiktiivsust.

110 Sellega seoses ei piisa eespool viidatud komisjoni järelduse kahtluse alla seadmiseks hageja argumendist, mida kinnitavad tema menetlusdokumentidele lisatud uurimused ja mille kohaselt tema klientidele kohaldatud hinnad olid madalamad koosolekutel arutatud hindadest. Nimelt ei ole komisjon kordagi eitanud erinevust hageja poolt tegelikult klientidele kohaldatud hindade ja koosolekutel arutatud hindade vahel, aga ta rõhutab õigustatult, et see erinevus ei olnud üllatav, sest iga tarnija tegi oma klientidele allahindlusi.

111 Mis puudutab teisena hageja argumenti, et koosolekutel sõlmitud kokkuleppeid ei rakendatud, siis tuleb uurida, kas hageja esitatud argumendid tõendavad, et ajavahemikul, mil hageja oli seotud endast rikkumist kujutavate kokkulepetega, hoidus ta tegelikult nende täitmisest, käitudes turul konkureerivalt, või vähemalt tõendavad, et ta on selgelt ja märgatavalt rikkunud asjaomase kartelliga kehtestatud kohustusi niivõrd, et see häiris kartelli toimimist (vt selle kohta eespool punktis 82 viidatud kohtuotsus Daiichi Pharmaceutical *vs.* komisjon, punkt 113).

112 Käesolevas asjas tuleb esmalt meenutada, et komisjon tõendas õiguslikult piisavalt, et hageja oli osalenud kartelli mitmel koosolekul ja kahepoolsel kohtumisel ja et ta oli korduvalt osalenud vaidlustatud otsuses käsitletud õigusvastases tegevuses.

113 Seejärel, mis puudutab hageja kinnitust, et ta ei viinud kunagi süüks arvatud koosolekutel kokkulepitut ellu, siis ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendustes 139 b ja 143, et ta olid kahel korral teatanud hinnatõusust.

114 Esiteks märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 139 b, et Prahas 8. septembril 1998 toimunud koosolekul oli hagja teatanud, et ta oli oma Rootsi turustajale hindasid 6% tõstnud. Hageja eitab, et ta tegelikult selle hinnatõusu läbi viis, kuid põhjendab oma väidet vaid asjaoluga, et tegelikult Rootsis kohaldatud hind püsis ajavahemikus 1997–1998 samal tasemel. Selline selgitus ei ole veenev, kuna hageja on ise kinnitanud nii vastuses vastuväiteteatisele kui ka oma menetlusdokumentides, et turul oli üldiselt aastatel 1992–2002 langustendentsid. Seega ei ole komisjon teinud kaalutlusviga, kui ta järeldas, et hinnad oleksid tavapärases olukorras pidanud langema. Sellest tuleneb, et hagejate hindade stabiilsus Rootsis näitab pigem, et neid hindasid säilitati kunstlikult teatud tasemel, ning võimaldab oletada – kuna hageja ei

ole esitanud veenvat selgitust –, et hageja rakendas vähemalt osaliselt teatud sõlmitud kokkuleppeid.

115 Teiseks ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 143, et 19. septembri 2000. aasta koosolekul Budapestis sõlmiti kokkulepe tõsta 2001. aastal Madalmaadesse toimunud tarnete hindasid 3,5% ning selle tõusu pidi kõigepealt rakendama hageja. Hageja ei vaidle vastu sellele, et ta ka tegelikult neid hindasid 3,5% tõstis.

116 Siiski väidab hageja ekslikult, et ta tõstis neid hindasid pärast 2000. aasta oktoobris Febeltexi esitatud palvet tõsta hindasid 5%. Nimelt järeldas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 170 õigustatult, et see õigustus ei olnud asjassepuutuv, kuna esinesid piisavalt kokkulangevad kaudsed tõendid näitamaks vastupidist. Kõigepealt nägi kokkulepe ette 3,5% hinnatõusu 2001. aasta jaanuari ja märtsi vahel. Hageja ei vaidle vastu sellele, et ta tõstis hindasid selle määra võrra 1. jaanuaril 2001. Seejärel on Febeltexi kiri hilisema kuupäevaga kui see kokkulepe. Lõpuks tõstis hageja hindasid 3,5%, mitte aga 5%.

117 Selles olukorras väidab hageja ekslikult, et komisjon oleks pidanud talle kohaldama kergendavat asjaolu, mis tugines „kokkulepete täitmata jätmisele".

118 Teiseks, mis puudutab argumenti, et hagejal oli kõnealuse rikkumise elluviimisel väidetavalt passiivne või käsutäitja roll, siis tuleb märkida, et see on põhjendamata.

119 Tuleb meenutada, et passiivne roll eeldab, et asjaomane ettevõtja hoidis „madalat profiili", mida iseloomustab aktiivse osalemise puudumine konkurentsivastase

kokkuleppe või kokkulepete väljatöötamise juures (eespool punktis 76 viidatud kohtuotsus Cheil Jedang *vs.* komisjon, punkt 167).

120 Sellega seoses tuleneb kohtupraktikast, et ettevõtja passiivset käitumist kartellikokkuleppes väljendavad sellised asjaolud nagu ettevõtja kohtumistel osalemise juhuslik laad, võrreldes kartellikokkuleppe tavaliste liikmetega, samuti ettevõtja tulek rikkumise esemeks olnud turule hilinenult, sõltumata ettevõtja kartellikokkuleppes osalemise kestusest, või ka sellekohaste avalduste olemasolu, mis pärinevad kolmandate ettevõtjate esindajatelt, kes osalesid rikkumises (eespool punktis 76 viidatud kohtuotsus Cheil Jedang *vs.* komisjon, punkt 168; eespool punktis 76 viidatud kohtuotsus Tokai Carbon jt *vs.* komisjon, punkt 331, ja eespool punktis 49 viidatud kohtuotsus Union Pigments *vs.* komisjon, punkt 126).

121 Käesolevas asjas on komisjon nimelt arvesse võtnud hageja ja Bieze Storki Põhjamaid puudutavatel koosolekutel osalemise juhuslikku laadi, vähendades kummagi trahvi põhisummat 15% (vaidlustatud otsuse põhjendus 372). Hageja ning Bieze Stork hakkasid osalema Põhjamaid puudutavatel aruteludel alles vastavalt 1997. ja 1998. aastast.

122 Esiteks tugineb hageja ekslikult võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise, kuna väidetavalt vähendati Bieze Storki trahvisummat sama protsendimäära võrra, samas osales see ettevõtja rikkumises algusest peale. Hageja arutluskäik lähtub segadusest rikkumise kestuse küsimuse ja kergendavate asjaolude olemasolu küsimuse vahel. Mis puudutab kõnealuse rikkumise kestust, siis kohaldas komisjon protsente hagejale ja Bieze Storkile kehtestatud trahvide lähtesummadele proportsionaalselt nende osalemisega nimetatud rikkumisest, st vastavalt 100% esimesele ning 115% teisele. Hageja eksib seega veelgi enam, viidates võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisele, kuna hagejale kohaldatud vähendus on identne Bieze Storki omaga, kuigi viimane hakkas osalema Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turu käsitlevatel aruteludel aasta pärast hagejat.

123 Teoiseks ei saa hageja tulemuslikult väita, et trahvi proportsionaalsuse põhimõtet on rikutud, sest kergendavate asjaolude alusel 15% vähendamine ei olnud piisav.

124 Kõigepealt on hageja ise oma menetlusdokumentides tunnistanud, et ta osales ligi 85% Beneluxi puudutavatel koosolekutel. Seega oli ta kohal suurel osal õigusvastastel koosolekutel ning ei saa seega tugineda kergendavale asjaolule, et tal oli selle põhjal passiivne roll. Lisaks ei muuda sellega seoses midagi asjaolu, et ta osales üksnes 35% Põhjamaid puudutavatel koosolekutel ja et ta viibis koosolekutel vaid 60% kõnealuse rikkumise kogukestusest. Kui komisjon vähendab trahvi sellise kergendava asjaolu alusel, ei saa tal olla kohustust viia läbi pelgalt matemaatiline arvutus, mille käigus kohaldatakse kartelli raames korraldatud kohtumistes iga ettevõtja osalemisele otseselt vastavat protsenti. Käesoleva juhtumi asjaolusid arvestades on hagejale kohaldatud 15% hilise osalemise tõttu Põhjamaid puudutavatel kohtumistel mõistlik.

125 Seejärel ei tähenda asjaolu, et hageja hakkas kõnealuses rikkumises osalema pärast kohtumiste algust, siiski seda, et ta ei osalenud viidatud rikkumise väljatöötamisel ja korraldamisel. Nimelt, nagu komisjon õigustatult rõhutas, ei korraldatud ega kinnitatud kartelli toimimist esimeste koosolekute käigus.

126 Lõpuks ilmneb nii vaidlustatud otsuse põhjendusest 139 e kui ka vastusena vastuväiteteatisele esitatud hageja avaldustest, et tema roll ei olnud pelgalt passiivne või käsutäitja. Nimelt lepiti 8. septembri 1998. aasta koosolekul Prahas Amanni nõudmisel kokku, et hageja loob suhted Danfield'iga, et ärgitada teda avaldama mõju äriühingule Heinke, kes oli Danfieldi ainus importija ja turustaja Saksamaal ja Beneluxis ja kelle hinnad olid väga madalad. Hageja tunnistas, et ta ei keeldunud avalikult seda nõudmist täitmast, ning õigustab seda asjaoluga, et ta ei saanud endale taolist keeldumist lubada, kuna ta oli Coatsi ja Amanniga võrreldes nõrgas positsioonis. Siiski ei saa

Coatsi ja Amanni poolt temale väidatavalt avaldatud sund kujutada endast õigustavat asjaolu, kuna ta oleks vabalt võinud pädevatele asutustele teatada talle avaldatavast survest ja esitada komisjonile taotluse määruse nr 17 artikli 3 alusel.

127 Lisaks märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 139 b, et 8. septembri 1998. aasta koosolekul Prahas oli hageja teatanud osalevatele ettevõtjatele, et ta oli tõstnud oma turustajale kohaldatud hindu 1998. aasta veebruaris 6%. Hageja ei vaidle vastu, et ta sellise teabe edastas. Lisaks ei vaidlusta ta komisjoni järeldust vaidlustatud otsuse põhjenduses 143, et ta kohaldas esimesena 3,5% hinnatõusu Taanis ja Rootsis.

128 Tuleb täpsustada, et käesolevas asjas ei ole asjassepuutuv küsimus, kas hageja ka tegelikult võttis Danfieldiga ühendust või tõstis oma hindasid ja tegi seda esimesena, sest ettevõtja passiivset käitumist või selle puudumist tuleb hinnata üksnes tema käitumise põhjal keelatud koosolekutel.

129 Asjaolu, et ettevõtja, kelle osalemine EÜ artikli 81 lõikega 1 vastuolus olevas ebaseaduslikus kooskõlastatud tegevuses on tõendatud, ei käitunud turul nii, nagu konkurentidega kokku lepitud, ei ole tegur, millega tuleb tingimata arvestada. Nimelt võib ettevõtja, kes vaatamata konkurentidega sõlmitud kokkuleppele viib ellu kokkuleppest erinevat poliitikat, lihtsalt üritada keelatud kokkulepet enda kasuks ära kasutada (vt selle kohta eespool punktis 49 viidatud kohtuotsus Union Pigments *vs.* komisjon, punkt 130).

130 Sellest tuleneb, et komisjon järeldas õigustatult, et hagejal puudus alus nõuda, et tema suhtes kohaldatakse kergendavat asjaolu, mis seisnes tema passiivses või käsutäitja rollis kõnealuses rikkumises.

131 Kõiki eelnevaid kaalutlusi arvestades tuleb käesolev väide tagasi lükata.

Väide, mis käsitleb koostöö ekslikku hindamist

Poolte argumendid

132 Hageja leiab esiteks, et tema trahvisumma vähendamine 20% võrra koostööteatise punkti D 2 alusel on ebapiisav, arvestades asjaoludega, millele ta arvab võivat tugineda ja mis tulenevad otseselt vaidlustatud otsusest. Ta väidab, et ta ei vaielnud vastu faktide sisulisele õigsusele, esitas tõendeid, mis aitasid komisjonil rikkumist tõendada, oli oluline (ja tihti ka ainuke) infoallikas vastuväiteteatises esitatud asjaolude osas, esitas informatsiooni mitme koosoleku sisu kohta, näiteks 9. septembri 1997 Zürichi kokkuleppe keskne sisu, ning lõpuks oli ainuke, kes esitas oma konkurentidelt saadud hinnakirjad – edastades niisiis rohkem informatsiooni, kui temalt oli palutud, ning samuti olulisi tõendeid. Samuti edastas ta rea andmeid, mis süüstavad teda ennast, ning isegi esitas oma aastaaruanded, oma kulude täieliku struktuuri ja oma sisemised tariifid. Järelikult oleks tema eriti püüdlikku koostööd tulnud premeerida trahvisumma vähendamisega vähemalt 40% ulatuses.

133 Teiseks leiab hageja, et proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid rikuti, kuna tema trahvi vähendamine 20% võrra koostöö eest uurimisel on suuresti ebapiisav, võrreldes Amanni, Gütermanni ja Zwicky trahvide vähendamisega 15%, kuigi komisjon luges nende kolme ettevõtja esitatud andmeid kasututeks.

134 Komisjon väidab, et ta sai juba suure hulga informatsiooni tänu kontrollidele ja Coatsi koostööle. Hageja panus oli suures osas tingitud tema kohustusest esitada dokumente, mida temalt nõuti kehtiva informatsiooninõude raames. Lisaks leiab komisjon, et trahvi vähendamiseks arvesse võetud faktide vaidlustamata jätmine oli suhteliselt piiratud, kuna hageja muutis enda rolli vähemtähtsaks. Lõpuks ei vaidlustanud hageja seda, et koostööteatise punkti D kohaselt pidi vähendamine jääma vahemikku 10%–50%, et 20% jäi sellesse vahemikku ja et kuna koostöö seisnes üksnes vastustes kehtivale informatsiooninõudele ning faktide vaidlustamata jätmises, siis võis 20% vähendamist lugeda normaalseks.

135 Mis puudutab argumenti, et on rikutud proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid, siis ei ole see põhjendatud. Komisjoni sõnul soovib hageja oma arutluskäigus pigem tõendada, et kolme eespool mainitud ettevõtja trahvi vähendamine 15% võrra oli õigusvastane, samas ei saa aga keegi viidata enda kasuks kellegi teise suhtes toime pandud õigusvastasele teole. Lõpuks märgib komisjon, et hageja ei lähe küll nii kaugele, et samastada oma koostööd Coatsi omaga, kuid nõuab siiski, et tema trahvi samavõrra vähendataks.

Üldkohtu hinnang

136 Koostööteatises täpsustas komisjon, millistel tingimustel võib kartellikokkuleppe suhtes komisjoni läbiviidava uurimise käigus temaga koostööd tegevaid ettevõtjaid neil muidu tasumisele kuuluvast trahvist vabastada või seda vähendada (koostööteatise punkt A 3).

137 Koostööteatise punktis D on sätestatud:

„1. Kui ettevõtja teeb koostööd ilma, et oleks täidetud kõik punktides B ja C nimetatud tingimused, vähendatakse trahvisummat, mis talle oleks ilma koostööta määratud, 10–50% võrra.

2. Selline olukord esineb eelkõige, kui:

– ettevõtja esitab komisjonile enne vastuväiteteatise saatmist informatsiooni, dokumente või teisi tõendeid, mis aitavad toimunud rikkumise olemasolu kinnitada,

– ettevõtja teatab komisjonile pärast vastuväiteteatise saamist, et ta ei vaidle vastu komisjoni süüdistuste aluseks olevate faktide sisulisele õigsusele."

138 Käesolevas asjas vähendati hageja trahvisummat 20% koostööteatise punkti D alusel.

139 Oma hinnangu õigustamiseks märgib komisjon vaidlustatud otsuse punktis 393 järgmist:

„BST esitas komisjonile tõendeid, mis oluliselt aitasid tal tuvastada rikkumisi ning võimaldasid tal neid kergemini tõendada. Ka vastuväiteteatises on viidatud BST-le kui olulisele allikale komisjoni tehtud faktiliste järelduste osas. Komisjoni informatsiooninõudele antud BST vastuse 14. lisa aitas komisjonil tuvastada mitme koosoleku sisu, näiteks 90. aastate alguse kokkulepete keskne sisu, Viini koosoleku sisu ja 9. septembri 1997. aasta Zürichi kokkuleppe sisu. BST oli ainuke, kes esitas komisjonile hinnakirjad, mille ta oli saanud oma konkurentidega kokkulepete sõlmimise ajal. Oma 23. aprilli 2003. aasta kirjas ei piirdunud BST faktiliste andmete esitamisega, vaid edastas punktis 4.3 „Mitteametlike kohtumiste arutelude sisu" komisjonile olulisi tõendeid."

140 Komisjon märkis samuti, et pärast vastuväiteteatise saamist teavitas hageja teda, et ta ei vaidle vastu komisjoni süüdistuste aluseks olevate faktide sisulisele õigsusele (vaidlustatud otsuse põhjendus 392).

141 Tuleb samuti märkida, et Amanni, Gütermanni ja Zwicky trahvi vähendati 15% võrra. Vaidlustatud otsuse põhjendustes 395 ja 396 esitas komisjon selle vähendamise õigustuseks kahe põhjendust. Esiteks olid need kolm ettevõtjat esitanud informatsiooni, dokumente ja muid tõendeid, mis aitasid sisuliselt kaasa rikkumise tõendamisele, rõhutades siiski, et nende ettevõtjate esitatud teavet ei saa lugeda kasulikuks, võrreldes hagejalt saadud teabega. Teiseks ei olnud nad oluliselt vaidlustanud asjaolusid, millele komisjoni väited tuginesid.

142 Lisaks saab kartelli liikmete osutatud koostöö hindamise raames vaidluse aluseks olla üksnes komisjoni ilmselge hindamisviga, kuna komisjonil on ulatuslik hindamisruum

ettevõtja koostöö kvaliteedi ja kasu hindamisel, eeskätt teiste ettevõtjate panusega võrreldes (Euroopa Kohtu 10. mai 2007. aasta otsus kohtuasjas C-328/05 P: SGL Carbon *vs.* komisjon, EKL 2007, lk I-3921, punkt 88). Siiski ei tohi komisjon selle hindamise raames rikkuda võrdse kohtlemise põhimõtet.

143 Seega tuleb kontrollida, kas komisjon võis, rikkumata võrdse kohtlemise põhimõtet ja ületamata oma kaalutlusruumi, hageja koostöö alusel vähendada tema trahvisummat 20% võrra.

144 Esiteks tuleb rõhutada, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 393 esitatud komisjoni kaalutlustest ei ilmne mingit segadust hageja koostöö suurest ulatusest haldusmenetluse ajal. Kõigepealt oli see koostöö „oluliselt" aidanud komisjonil tuvastada rikkumisi. Seejärel tunnistas komisjon ühemõtteliselt, et hageja oli „oluline" allikas komisjoni tehtud faktiliste järelduste osas ja et ta oli „ainuke", kes esitas koosolekutel vahetatud hinnakirjad. Need dokumendid on ilmse tähtsusega, et tõendada rikkumise olemasolu, mis käesolevas asjas seisnes tundliku teabe vahetamises hinnakirjade ja/või konkreetsete klientide hindade kohta ja hinnatõusudes ja/või sihthindades kokku leppimises. Lõpuks näitas komisjon, et hageja „ei piirdunud" faktiliste andmete esitamisega, vaid edastas ka „olulisi tõendeid".

145 Komisjoni selgitused, milles üritatakse vähendada hageja koostöö ulatust, nagu seda oli vaidlustatud otsuses kirjeldatud, ei ole sugugi veenvad. Nimelt ei saa pelk põhjendus, et komisjon oli juba saanud suhteliselt olulise osa informatsioonist kontrollide käigus ja Coatsi koostöö tõttu, vähendada hageja olulist rolli haldusmenetluse ajal. Isegi kui komisjonil on õigus, et Coats oli teda juba teavitanud mitmest hageja mainitud koosolekust, siis ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 131, 133, 135, 137, 139

ja 146, et neid koosolekuid puudutava informatsiooni osas viidatakse hagejale tihti kui allikale, vahel isegi kui ainsale allikale.

146 Sellega seoses üritab komisjon oma menetlusdokumentides ka vähendada hageja koostööd, väites, et sagedased viited hinnakirjadele jätavad mulje, et ta viitab tihti hageja dokumentidele. Need sagedased viited hageja edastatud 14. lisale ning selle lisa otsene mainimine vaidlustatud otsuse põhjenduses 393 näitavad vastupidi, kui tähtsaks komisjon neid tõendeid pidas. Nagu eespool punktis 144 rõhutati, on need tõendid seda olulisemad, kuna rikkumine seisnes hinnakartellis.

147 Samuti tuleb tagasi lükata komisjoni väide, et hageja panus oli suures osas tingitud tema kohustusest esitada dokumente, mida temalt nõuti kehtiva informatsiooninõude raames. Tuleb meenutada, et uurimisel tehtud koostöö, mis ei ületa määruse nr 17 artikli 11 lõigete 4 ja 5 alusel ettevõtjatele pandud kohustusi, ei õigusta trahvisumma vähendamist (vt selle kohta Üldkohtu 10. märtsi 1992. aasta otsus kohtuasjas T-12/89: Solvay *vs.* komisjon, EKL 1992, lk II-907, punktid 341 ja 342). Trahvi vähendamine on õigustatud siis, kui ettevõtja on edastanud informatsiooni, mis ületab oluliselt seda, mida komisjon võib nõuda määruse nr 17 artikli 11 alusel (vt selle kohta Üldkohtu 14. mai 1990. aasta otsus kohtuasjas T-308/94: Cascades *vs.* komisjon, EKL 1998, lk II-925, punktid 261 ja 262, ning Esimese Astme Kohtu 9. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas T-230/00: Daesang ja Sewon Europe *vs.* komisjon, EKL 2003, lk II-2733, punkt 137). Käesolevas asjas on komisjon otsesõnu tunnistanud, et hageja ei piirdunud faktiliste andmete esitamisega, vaid edastas tegelikult ka olulisi tõendeid kõnealuse rikkumise kohta.

148 Teiseks meenutas komisjon, et hageja ei vaielnud vastu tema süüdistuste aluseks olevate faktide sisulisele õigsusele.

149 Kolmandaks tuleb järeldada, et Amanni, Gütermanni ja Zwicky koostööd loeti kasutuks, võrreldes hageja omaga. Lisaks sellele ei olnud need kolm ettevõtjat asjaolusid „oluliselt" vaidlustanud.

150 Tuleb märkida, et hageja täiendavate pingutuste valguses vähendati tema trahvi vaid 5% rohkem kui Amanni, Gütermanni ja Zwicky oma, samas kui need ettevõtjad ei olnud haldusmenetluse käigus selliseid pingutusi teinud. See erinevus hageja trahvisumma vähendamise ja kolme viidatud ettevõtja trahvisummade vähendamise vahel on ebamõistlikult väike.

151 Kõigil nendel põhjustel tuleb järeldada, et hageja trahvisumma 20% vähendamine koostöö alusel on ebapiisav ja seega on komisjon teinud ilmse kaalutlusvea.

152 Sellest tuleneb, et tuleb nõustuda hageja väitega, et koostööd on ekslikult hinnatud.

153 Nendel asjaoludel võib Esimese Astme Kohus määrata trahvisumma sobiva vähendamismäära. Määruse nr 1/2003 artikli 31 alusel on Üldkohtul EÜ artikli 229 tähenduses täielik pädevus läbi vaadata otsused, millega komisjon on määranud trahvid, ning kohus võib määratud trahvi tühistada, seda vähendada või suurendada. Oma täieliku pädevuse kohaldamisel leiab Üldkohus, et hageja trahvisummat tuleb koostöö alusel täiendavalt 10% võrra vähendada lisaks komisjoni poolt juba tehtud 20% vähendamisele. Seega tuleb pärast 10% käibe ülempiiri kohaldamist saadud trahvi, st 1,224 miljonit vähendada 30% võrra, mille tagajärjel on lõplik travisumma 856 800 eurot.

3. *Kahju hüvitamise nõue*

Poolte argumendid

154 Hageja märgib, et komisjon avalikustas ekslikult sisemised hinnakirjad, mille hageja oli komisjonile edastanud Beneluxi ja Põhjamaade tööstusliku õmblusniidi turu kartellikokkulepet käsitleva uurimise raames. Hageja leiab, et Euroopa ühenduse lepinguväline vastutus võib tekkida, kui järgmised kolm kohustuslikku tingimust on täidetud.

155 Hageja sõnul on täidetud esimene vastutuse tekkimise tingimus lepinguvälise süü kohta. Nimelt tähendab see tingimus, et isikutele õigusi andvat õigusnormi on piisavalt selgelt rikutud, mis käesolevas asjas on toimunud.

156 Esiteks on rikutud õigusnormi – nimelt EÜ artiklis 287 ja määruse nr 1/2003 artiklis 28 sätestatud konfidentsiaalsuskohustuse ning õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte – eesmärk anda õigusi isikutele.

157 Teiseks väidab hageja, et selline õigusnormi rikkumine on ise piisavalt selge. Nimelt on see norm nii vaieldamatu ja kohustuslik, et sellega jäetakse asjaomasele institutsioonile väga piiratud roll ning peaaegu mitte mingit kaalutlusruumi.

158 Igal juhul viib hageja läbi rikkumise konkreetse analüüsi, et tõendada, et see on „selge". Esiteks toob ta välja, et on avalikustatud kõnealuse rikkumisega mitte mingit seost omavaid ärisaladusi (nimelt Iirimaad, Hispaaniat, Itaaliat ja Ühendkuningriiki puudutavad 2002. ja 2003. aasta tariifid) või sellesse mittepuutuvaid ärisaladusi (nimelt Madalmaid ja Rootsit käsitlevad tariifid, välja arvatud 2000. ja 2001. aasta kohta). Teiseks leiab hageja, et komisjon ei saa mõistlikult väita, et ta ei teadnud või ei pidanud teadma, et tegu oli hindasid puudutavate ülimalt tundlike ja salajaste andmetega. Hageja viitab sellega seoses komisjoni teatisele komisjoni toimikule juurdepääsureeglite kohta EÜ asutamislepingu artiklite 81 ja 82, EMP lepingu artiklite 53, 54 ja 57 ning nõukogu määruse nr 139/2004 kohaldamise juhtudel (ELT 2005, C 325, lk 7). Hageja arvates on ta selgelt oma 18. aprilli 2004. aasta kirjas maininud nende andmete konfidentsiaalsust, mida komisjon muuhulgas ka ise kinnitas oma 15. aprilli 2004. aasta kirjas. Kolmandaks ei võtnud komisjon ühtegi meedet tekitatud kahju piiramiseks.

159 Hageja väidab samuti, et avalikustatud nimekirjad käsitlesid samuti teisi riike, mida kõnealust turgu käsitlevatel koosolekutel ei puudutatud, ning 2002. ja 2003. aastat ja et need nimekirjad olid palju detailsemad ja põhjalikumad. Hageja vaidleb vastu komisjoni argumendile, et need nimekirjad ei saanud olla konfidentsiaalsed. Nimelt, kui temalt oleks ka seda palutud, ei oleks ta kunagi nõustunud edastama oma konkurentidele oma täielikku ja üksikasjalikku hindade struktuuri. Lisaks ei ole asjakohane komisjoni oletus, et ta oleks võinud saada ärakuulamise eest vastutava ametniku siduva otsuse, sest on tõendatud, et komisjon ei järginud „Akzo" menetlust ja et seetõttu ei võetud tema õigusi ega huve sugugi arvesse.

160 Mis puudutab talle tekkinud kahju, siis väidab hageja, et see koosneb esiteks saamata jäänud tulust, mis vastas erinevusele selle tulu, mida ta oleks saanud, kui tema tariife ei oleks avalikustatud, ja tegelikult saadud tulu vahel, ning teiseks struktuurilistest kulutustest, mis on seotud tulu kaotusest tingitud käibe languse kompenseerimisega. Ta rõhutab, et tema kahju ei ole veel täielikult väljendunud, aga et ühte osa sellest

kahjust on hetkel võimalik arvuliselt näidata ja see on tingitud tema peamise kliendi VF Europe'i kaotusest.

161 Hageja sõnul on komisjoni rikkumise ja tema peamise kliendi kaotuse vaheline põhjuslik seos samuti tõendatud. Nimelt oli American & Efird saanud teada (otse ja oma tütarettevõtja Bieze Storki kaudu) hageja hindade struktuurist ja oli seega saanud VF Europe'ile teha hageja omadest soodsamaid pakkumisi. VF Europe oli kinnitanud, et ta ei olnud kunagi edastanud hageja pakkumisi teistele niiditootjatele nagu American & Efird.

162 Komisjon palub selle nõude rahuldamata jätta.

Üldkohtu hinnang

163 Väljakujunenud kohtupraktikast ilmneb, et ühenduse organite õigusvastase tegevuse puhul EÜ artikli 288 teise lõigu tähenduses ühenduse lepinguvälise vastutuse tekkimise eelduseks on see, et samal ajal on täidetud teatavad tingimused: institutsioonidele etteheidetava tegevuse õigusvastasus, kahju tekkimine ning põhjuslik seos väidetava tegevuse ja viidatud kahju vahel (Euroopa Kohtu 29. septembri 1982. aasta otsus kohtuasjas 26/81: Oleifici Mediterranei *vs.* EMÜ, EKL 1982, lk 3057, punkt 16, ja Üldkohtu 14. detsembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-383/00: Beamglow *vs.* parlament jt, EKL 2005, lk II-5459, punkt 95).

164 Kui ühenduse lepinguvälise vastutuse tekkimise üks kolmest tingimusest ei ole täidetud, tuleb kahju hüvitamise nõue jätta rahuldamata, ilma et oleks vaja uurida kahte ülejäänud tingimust (Euroopa Kohtu 15. septembri 1994. aasta otsus kohtuasjas C-146/91: KYDEP *vs.* nõukogu ja komisjon, EKL 1994, lk I-4199, punkt 81 ning Üldkohtu 20. veebruari 2002. aasta otsus kohtuasjas T-170/00: Förde-Reederei *vs.* nõukogu ja komisjon, EKL 2002, lk II-515, punkt 37), kusjuures ühenduse kohus

ei pea neid tingimusi uurima kindlaksmääratud järjekorras (Euroopa Kohtu 9. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-257/98 P: Lucaccioni *vs.* komisjon, EKL 1999, lk I-5251, punkt 13).

165 Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada kahju tingimuse osas, et see peab olema tegelik ja kindel (Üldkohtu 2. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas T-99/98: Hameico Stuttgart jt *vs.* nõukogu ja komisjon, EKL 2003, lk II-2195, punkt 67) ning ka hinnatav (Üldkohtu 16. jaanuari 1996. aasta otsus kohtuasjas T-108/94: Candiotte *vs.* nõukogu, EKL 1996, lk II-87, punkt 54). Ainult oletatav ja määratlemata kahju ei anna seevastu õigust hüvitisele (vt selle kohta Üldkohtu 11. juuli 1997. aasta otsus kohtuasjas T-267/94: Oleifici Italiani *vs.* komisjon, EKL 1997, lk II-1239, punktid 72 ja 73).

166 Mis puudutab seejärel põhjuslikku seost käsitlevat tingimust, siis tuleb rõhutada, et ühendust saab vastutavaks pidada üksnes sellise kahju eest, mis tuleneb kõnealuse institutsiooni õigusvastasest käitumisest piisavalt otseselt (vt selle kohta Euroopa Kohtu 4. oktoobri 1979. aasta otsus liidetud kohtuasjades 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ja 45/79: Dumortier jt *vs.* nõukogu, EKL 1979, lk 3091, punkt 21; Üldkohtu 13. veebruari 2003. aasta otsus kohtuasjas T-333/01: Meyer *vs.* komisjon, EKL 2003, lk II-117, punkt 32, ja 27. novembri 2007. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-3/00 ja T-337/04: Pitsiorlas *vs.* nõukogu ja Euroopa Keskpank, EKL 2007, lk II-4779, punkt 292). Hageja peab esitama tõendi asjaomase institutsiooni rikkumise ja väidetava kahju vahel esineva kindla ja otsese põhjusliku seose kohta (vt selle kohta Euroopa Kohtu 15. jaanuari 1987. aasta otsus kohtuasjas 253/84: GAEC de la Ségaude *vs.* nõukogu ja komisjon, EKL 1987, lk 123, punkt 20; 30. jaanuari 1992. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-363/88 ja C-364/88: Finsider jt *vs.* komisjon, EKL 1992, lk I-359, punkt 25 , ja Üldkohtu 30. septembri 1998. aasta otsus kohtuasjas T-149/96: Coldiretti jt *vs.* nõukogu ja komisjon, EKL 1998, lk II-3841, punkt 101).

167 Lõpuks peab ühenduse vastutusele tuginev pool esitama tõendeid väidetava kahju olemasolu ja suuruse kohta ning tõendama selle kahju ja vastavale institutsioonile süükspandava käitumise vahelist piisavalt otsest põhjuslikku seost (eespool punktis 166 viidatud kohtuotsus Dumortier jt *vs.* nõukogu, punkt 21 ja Üldkohtu 24. oktoobri 2000. aasta otsus kohtuasjas T-178/98: Fresh Marine *vs.* komisjon, EKL 2000, lk II-3331, punkt 118).

168 Sellega seoses, kui on tegu saamata jäänud tulu ja seega tingimata ka oletuslike majandustehingute väärtuse kindlaksmääramisega, siis võib hagejal olla raske või koguni võimatu väidetavat kahju täpselt arvuliselt väljendada. Sellistes olukordades võib ühenduste kohus piirduda keskmiste statistiliste väärtuste põhjal tehtud hinnangutega (vt selle kohta Euroopa Kohtu 27. jaanuari 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-104/89 ja C-37/90: Mulder jt *vs.* nõukogu ja komisjon, EKL 2000, lk I-203, punktid 63–65). Siiski ei saa see võtta hagejalt igasugust tõendamiskohustust viidatud kahju osas. Nimelt, kuigi saamata jäänud tulu väärtus väljendab paratamatult oletuslikku arvu, mida tuleb hinnata, kuna seda ei saa täpselt välja arvutada, siis võib – ja nii palju kui võimalik koguni peab – sellele tuginev pool nende aluseks olevaid andmeid tõendama (Üldkohtu 29. augusti 2007. aasta otsus kohtuasjas T-186/05: SELEX Sistemi Integrati *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 27).

169 Selle kohtupraktika alusel tuleb uurida, kas hageja selliste hinnakirjade avalikustamisega, mille kohta ta ei olnud konfidentsiaalsusest loobunud, võib tekkida ühenduse lepinguväline vastutus.

170 Alustuseks tuleb märkida, et käesolevas asjas ei ole täidetud vähemalt üks ühenduse lepinguvälise vastutuse tekkimise tingimus.

171 Mis puudutab hageja väidetud kahju, siis tuleb märkida, et tema sõnul seisneb see mitte üksnes tulude selges vähenemises pärast oma peamise kliendi kaotamist, vaid ka muude tulude vähenemises, millega hageja enda sõnul igapäevaselt silmitsi seisab, ning tulu vähenemisest tingitud käibe languse kompenseerimisega seotud struktuurilistes kuludes.

172 Esiteks ei esita hageja „muude tulude vähenemise" ja struktuurliste kulude kohta tõendeid, mis lubaksid kindlaks määrata, kas kahju see osa on tegelik ja kindel.

173 Sellega seoses on ainuke hageja esitatud tõend üks tabel, millest ilmneb tema käibe oluline langus 2003. aasta mai ja 2004. aasta jaanuari vahel, st enne konfidentsiaalseks peetud teabe avalikustamist. Kui ka esineb kahju, siis ei saa see hõlmata nimetatud perioodil toimunud tulu langust.

174 Teiskes tuleb märkida seoses tulu vähenemisega peamise kliendi kaotuse järel kõigepealt, et viidatud klient ja hageja konkurent sõlmisid lepingu vaid kaheks aastaks, st 2005. ja 2006. aastaks. Seega ei olnud hagejal mingit takistust saada alates 2007. aastast tagasi kaotatud klient. Järelikult ei saa seda kahju igal juhul lugeda tegelikuks ja kindlaks pärast 2005. ja 2006. aastat.

175 Seejärel on hageja esitatud tõendid tema kahju tegelikkuse kohta segased. Hagiavalduses esitatud tabel, millega soovitakse näidata hageja peamise kliendi kaotusest tingitud brutomarginaali vähenemist, sisaldab andmeid, mille tõelevastavuse kohta ei ole esitatud ühtegi tõendit. Tabelis esitatud andmeid on ka raske tõlgendada.

176 Siiski ei saa edasi minna enne, kui on teada saadud, kas see hageja esitatud tõend näitab õiguslikult piisavalt kahju seda osa, mis tuleneb tema kliendi kaotusest, et juba praegu käsitleda küsimust rikkumise ja selle väidetud kahju vahelise põhjusliku seose kohta. Kui oleks ka tõendatud VF Europe'i kaotusest 2005. ja 2006. aastal tulenev kahju, siis ei ilmne, et selle sündmuse ja komisjoni rikkumise vahelise põhjusliku seose tingimus on täidetud.

177 Hageja peamise kliendi kaotust võib täielikult selgitada kontserni VF Corporation USA otsusega keskendada oma ostuotsused. Lisaks tuleb märkida, et komisjonile saadetud 2. märtsi 2005. aasta kirjas, st pärast hinnakirjade avalikustamist, rõhutas

hageja ise, et VF Europe ei otsusta enam oma varustamise ja tellimuste jaotamise küsimusi, vaid seda teeb VF Corporation USA. Ta lisab, et tema peamise kliendi varustamine on nüüdsest täielikult anglo-ameerika ettevõtjate hooleks antud.

178 Selles samas kirjas esitatud hageja kinnitus, et ta pakkus omal algatusel oma peamisele kliendile 2004. aasta lõpul 10% allahindlust alates 2005. aasta jaanuarist, näib samuti kinnitavat igasuguse põhjusliku seose puudumist komisjonile ette heidetud tegevuse ja nimetatud kliendi kaotuse vahel. Komisjon on õigesti rõhutanud, et kui konkurent oleks soovinud pakkuda hageja varasematest hindadest madalamaid hindasid, siis oleks hageja pakkumine ikka jäänud oluliselt madalamaks. Seega ei saa hageja hindade võimalik teadmine olla tema peamise kliendi kaotuse tegelik põhjus.

179 Sellest tuleneb, et põhjuslikku seost puudutav tingimus ei ole täidetud.

180 Neid järeldusi arvestades tuleb kahju hüvitamise nõue tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

181 Kodukorra artikli 87 lõike 3 alusel võib Üldkohus määrata kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks.

182 Kuna hagi rahuldati osaliselt, tuleb asjaolusid hinnata õiglaselt ja otsustada, et hageja kannab 90% oma kohtukuludest ja 90% komisjoni kohtukuludest ning et komisjon kannab 10% oma kohtukuludest ja 10% hageja kohtukuludest.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (viies koda)

otsustab:

1. Määrata Belgian Sewing Thread (BST) NV-le komisjoni 14. septembri 2005. aasta otsuse K(2005) 3452 [EÜ] artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 kohaldamise menetluses (juhtum COMP/38.337 PO/Thread) artiklis 2 määratud trahvi summaks 856 800 eurot.

2. Jätta tühistamishagi ülejäänud osas rahuldamata.

3. Jätta kahju hüvitamise nõue rahuldamata.

4. Jätta hageja kanda 90% oma kohtukuludest ja mõista temalt välja 90% komisjoni kohtukuludest ning jätta komisjon kanda 10% oma kohtukuludest ja mõista temalt välja 10% hageja kohtukuludest.

Vilaras Prek Ciucă

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 28. aprillil 2010 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Vaidluse taust ..... II - 1386

1. Vaidluse ese ..... II - 1386

2. Haldusmenetlus ..... II - 1387

3. Vaidlustatud otsus ..... II - 1388

Asjaomase turu määratlemine ..... II - 1388

Asjaomase turu suurus ja ülesehitus ..... II - 1389

Rikkumiste kirjeldus ..... II - 1389

Vaidlustatud otsuse resolutsioon ..... II - 1390

4. Menetlus ja poolte nõuded ..... II - 1391

Õiguslik käsitlus ..... II - 1393

5. Taotlus tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 1 hagejat puudutavas osas ..... II - 1393

Sissejuhatavad märkused ..... II - 1393

Poolte argumendid ..... II - 1394

Üldkohtu hinnang ..... II - 1394

6. Taotlus tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 1 hagejat puudutavas osas või teise võimalusena vähendada trahvisummat ..... II - 1398

Väide, mis käsitleb rikkumise ekslikku määratlemist „väga raskeks” ..... II - 1398

Poolte argumendid ..... II - 1398

Üldkohtu hinnang ..... II - 1399

Väide, mis käsitleb trahvi lähtesumma ja trahvisumma ekslikku kindlaksmääramist ning hageja ekslikku liigitamist teise kategooriasse ..... II - 1401

Poolte argumendid ..... II - 1401

Üldkohtu hinnang ..... II - 1404

– Argument, mis käsitleb asjaomase turu piiratuse arvestamata jätmist ... II - 1404

– Argument, mis käsitleb väidetavat ekslikku hinnangut hageja tegelikule majanduslikule suutlikkusele kahjustada konkurentsi ..... II - 1407

– Argument, mis käsitleb proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist, kuna on kohaldatud ilmselgelt liiga kõrget lähtesummat, võrreldes teistele asjaomastele ettevõtjatele kohaldatuga ..... II - 1413

– Argument, mis käsitleb liiga kõrge lähtesumma määramist, arvestades hageja ebakindlat finantsolukorda ..... II - 1415

Väide, mis käsitleb kergendavate asjaolude ekslikku hindamist ..... II - 1416

Poolte argumendid ..... II - 1416

Üldkohtu hinnang ..... II - 1418

Väide, mis käsitleb koostöö ekslikku hindamist ..... II - 1425

Poolte argumendid ..... II - 1425

Üldkohtu hinnang ..... II - 1426

3. Kahju hüvitamise nõue ..... II - 1432

Poolte argumendid ..... II - 1432

Üldkohtu hinnang ..... II - 1434

Kohtukulud ..... II - 1438